

GÖTEBORGS UNIVERSITET
Institutionen för svenska språket

HEN

En korpusstudie om bruket av pronomenet *hen*

Marie Andersson

Interdisciplinärt arbete inom lärarutbildningen, LSV410 15 hp
Ämne: Svenska språket
Termin: HT 2015
Handledare: Peter Andersson

Sammandrag

Syftet med denna studie är att, med hjälp av Språkbankens konkordansverktyg Korp, identifiera användningen av *hen* i tre olika korpusar: Finlandssvenska texter, Flashback och Webbnyheter? Mina frågeställningar är: vilka funktioner av *hen* återfinns i materialet, hur skiljer sig användningen åt i olika korpusar, och hur kan man som svensklärare förhålla sig till *hen*? Jag använder mig av Ledin och Lyngfelts (2013) kategoriseringar, som är *könsöverskridande hen*, *anonymiserande hen*, *okänt kön*, *indefinit hen*, *generiskt hen*, *meta-hen* och *substantiverat hen*. Förutom dessa har jag i min undersökning ytterligare tre kategorier: *övrigt/oklart*, *henom* och verbet *henifiera*. Undersökningens metod är enligt Esaiassons et.al (2012) delurvalsprincip, och ett slumpmässigt urval har gjorts med hjälp av verktyget Slumptal, som valt ut 50 meningar ur mina tre valda korpusar. Därefter görs en kvalitativ analys av alla *hen* som finns i dem. Dessutom har en kvantitativ analys gjorts då den absoluta och relativa användningen av *hen* i korpusarna beräknats. Jag ville

Resultatet av undersökningen är att både den absoluta och den relativa frekvensen av *hen* är mycket högre i Flashback än i Webbnyheter och Finlandssvenska texter. Totalt har 185 *hen* analyserats. Den kategorisering i vilken flest *hen* placerades är anonymiserande *hen* och okänt kön med 61 *hen*. Meta-*hen* hamnade på andra plats med 48 *hen*. I kategorin könsöverskridande *hen* placerades endast 10 *hen*. Ibland var det lätt att se i vilken kategori ett *hen* skulle placeras, ibland var det svårare. Ytterligare ett resultat är att *hen* används lite i samtliga korpusar. I Flashback är den relativa användningen 0.21 ‰, i Finlandssvenska texter 0.03 ‰ och i Webbnyheter 0.04 ‰. *Hen* används mer i Flashback än i de övriga korpusarna.

Som lärare är det viktigt att diskutera fenomenet *hen* för att försöka få bort den politiska laddning ordet har. Som lärare i svenska ingår det att lära ut om bland annat språklig variation vilket ger *hen* en särskild plats inom svenskämnet.

Nyckelord: *hen*, *pronomener*, *Språkbanken*, *korpusar*, *hens användningsområden*

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
1.2 Syfte och frågeställning	5
1.3 Disposition	6
2 Tidigare forskning och teoretisk bakgrund	7
2.1 Debatten om <i>hen</i>	7
2.2 Språk och politik	8
2.3 Språknämndens rekommendationer	10
2.4 Språkliga funktioner hos <i>hen</i>	11
3 Material och metod	14
3.1 Slumpmässigt urval	15
3.2 Tillvägagångssätt i sökningarna	16
3.3 Avgränsningar	16
3.4 Språkbankens konkordansverktyg Korp	17
4 Resultat	18
4.1 Absolut och relativ användning av <i>hen</i> i Korp	18
4.2 Översiktligt resultat	20
4.3 Resultat av sökningarna i korpusarna	21
4.3.1 Finlandssvenska texter	21
4.3.2 Flashback	24
4.3.3 Webbnyheter	27
5 Diskussion	30
5.1 Diskussion kring avvikelser i undersökningen	30
5.2 Diskussion kring resultatet	30
6 Didaktiska slutsatser	34
7 Källförteckning	36
Bilaga	38
Tabellförteckning	47

1 Inledning

Är det något som med säkerhet kan sägas om språk är det att de ständigt förändras, något som både upprör, roar och fascinerar. Louise Holmer (2014) menar att språket förändras i takt med att samhället förändras och att även den senaste tidens feministiska våg lämnar spår i vårt språk. Våren 2015 kom en ny upplaga av SAOL (Svenska Akademiens Ordlista) där ca 9000 ord försvann för gott medan ca 12 000 nya ord tillkom, varav en hel del går i jämställdhetens tecken. Några av dessa nya ord som Holmer nämner är *kvoteringslag*, *jämställdhetsmål* och *justeringsperson*. Även ord som behandlar barnskötsel och förlossning tillkommer, som *foglossning* och *babyskydd*, vilka är domäner som tidigare varit underrepresenterade. Ord som försvinner är till exempel ord som syftar på kvinnliga yrkesutövare, som *våningsstäderska*, *bordellvärdinna* och *tonsättarinna*.

Att nya ord tillkommer, substantiv, verb och adjektiv är mer regel än undantag, men när ett ord från en annan ordklass tillkommer, till exempel ett pronomen, kan heta känslor och vilda debatter uppstå. Pronomen är en så kallad sluten ordklass, vilket innebär att de ser ut som de alltid har sett ut och att förändringar är ytterst ovanliga. Dock inträffar förändringar då och då. För omkring 400 år sedan började man säga *ni* istället för *i* (Svensson, 2014). Och går vi så långt tillbaka i tiden som till fornsvenskan, då svenskan var ett kasuspråk, kan vi hitta andra pronomen, eller snarare andra böjningar av de pronomen vi har idag.

Sluten ordklass eller inte, i den nya upplagan av SAOL som utkom i april 2015, finns ett nytt pronomen som förmodligen inte gått någon obemärkt förbi, nämligen *hen*. *Hen* är ett könsneutralt pronomen som kan användas huvudsakligen på två sätt, dels som alternativ till *han* eller *hon*, *den* eller *vederbörande*, dels om och av personer som inte vill kategoriseras som man eller kvinna (sprakochfolkminnen, 2014). Debatten fick ett rejält uppsving 2012 efter att barnboken *Kivi och monsterhund* av Jesper Lundqvist och Bettina Johansson kom ut där huvudkaraktären Kivi är en könsneutral *hen*. Andra könsneutrala ord som förekommer i boken är till exempel *mappor* och *pammor*, *parvelpysor* och *storebröstrar* (Druker, 2012). Ytterligare en bok vid namn *Självpornografi* av Åsa Maria Kraft (Cullhed, 2012) utkom detta år, även den med en *hen* som huvudkaraktär. Motståndare mot *hen* fick nu nya krafter och menade till exempel att: ”det gör barn förvirrade” (Claeson, 2012) och: ”meningen är att vi ska vara män och kvinnor. Förnekar man det är man antihumanist och på sikt gör man världen mer oromantisk” (Claeson, 2012). Inte sedan *du*-reformen på 60-talet har vi svenskar visat ett så stort intresse för en språklig fråga (Milles, 2013b).

Vad denna uppsats ska undersöka är på vilket sätt *hen* används i olika texter. Som nämnts ovan finns det två huvudsakliga funktioner för *hen*, som alternativ till andra pronomen eller om och av personer som inte vill kategoriseras som man eller kvinna, men enligt Per Ledin och Benjamin Lyngfelt (2013), vars forskning denna uppsats till största del vilar på, finns det fler funktioner än så. Funktioner som Ledin och Lyngfelt talar om är *könsöverskridande hen*, *anonymiserande hen*, *okänt kön*, *indefinit hen* och *generiskt hen*. En förklaring till dessa finns under kapitlet om tidigare forskning och teoretisk bakgrund. Det är dessa olika funktioner som ska undersökas i Språkbankens konkordansverktyg Korp, en databas som tillhandahåller stora mängder textmaterial, allt från fornsvenska texter till texter från sociala medier. Undersökningsmaterialet är korpusarna som ingår i Korp. Undersökningen är både kvantitativ och kvalitativ, kvantitativ då en uträkning görs av hur många *hen* som finns inom varje funktion, kvalitativ då dessa funktioner analyseras på ett mer ingående sätt. Den kvantitativa delen presenteras i tabeller. Dessutom görs en uträkning av hur många *hen* det finns totalt i varje korpus, vilket presenteras i en tabell med relativa och absoluta tal.

1.2 Syfte och frågeställning

Det har debatterats om huruvida *hen* borde tillåtas i det svenska språket och det har även forskats en hel del om hur mycket användningen av *hen* har ökat i olika korpusar, men också på vilket sätt *hen* används. Det har dock inte forskats mycket om *hur* pronomenet faktiskt används. Denna undersökning vill se om det finns några likheter och skillnader mellan hur *hen* används i de olika korpusarna, samt om resultatet överensstämmer med Lyngfelts och Ledins forskning. Mitt övergripande syfte är: Att identifiera användningen av *hen* i tre olika korpusar: Finlandssvenska texter, Flashback och Webbnyheter? Mina frågeställningar är:

- Vilka funktioner av *hen* återfinns i materialet?
- Hur skiljer sig användningen åt i olika korpusar?
- Hur kan man som svensklärare förhålla sig till *hen*?

Jag vill understryka att mitt syfte med denna uppsats inte är att debattera för eller emot användningen av *hen*, då min åsikt i frågan inte är relevant för uppsatsens syfte, som är att undersöka användningen av *hen* i tre korpusar.

1.3 Disposition

I detta avsnitt redogörs kort för uppsatsens disposition; det vill säga en kort beskrivning av vad varje kapitel med tillhörande avsnitt innehåller.

I kapitel 1 ges en introduktion till arbetet med en kort bakgrund till pronomenet *hen* samt varför detta är en relevant studie.

I kapitel 2 redogörs för tidigare forskning och teoretisk bakgrund. I avsnitt 2.1 kan vi läsa om debatten om *hen* och hur den har utvecklats. Karin Milles har forskat om detta och det är främst hennes forskning detta avsnitt utformats ifrån, men även ifrån Parkvalls samt Ledins och Lyngfelts forskning. I avsnitt 2.2 finns kort information om språk och politik där huvudteorin handlar om feministisk språkplanering. Även här återfinns Milles forskning. I avsnitt 2.3 beskrivs Språkrådets rekommendationer när det gäller att uttrycka könsneutralitet. Om *hens* språkliga funktioner redogörs i avsnitt 2.4, där Ledins och Lyngfelts kategorier presenteras, och till sist återfinns i samma avsnitt resultatet av Ledins och Lyngfelts studie.

Kapitel 3 handlar om material och metod till den här studien. Här presenteras studien som kvalitativ och kvantitativ samt vilka texter som ska analyseras. I avsnitt 3.1 presenteras undersökningens tillvägagångssätt, och i 3.2 avgränsningar i sökningarna. I avsnitt 3.3 introduceras till slut Språkbankens konkordansverktyg Korp, varifrån texterna till denna undersökning hämtats.

I kapitel 4 presenteras resultatet av undersökningen, både det kvantitativa resultatet och det kvalitativa. I avsnitt 4.1 kan vi läsa om absolut och relativ användning av *hen* i Korp, alltså hur vanlig användningen av pronomenet är i relation till hur många texter det finns totalt i korpusen. I avsnitt 4.2 presenteras ett översiktligt resultat; hur många *hen* det finns inom varje kategori i varje korpus. Sedan i avsnitt 4.3 presenteras det kvalitativa resultatet av de tre korpusarna. Här ges exempelmeningar som kommenteras och ibland problematiseras.

I kapitel 5 finner vi diskussionen kring undersökningen kopplat till teorin och tidigare forskning.

Avslutningsvis behandlas i kapitel 6 didaktiska slutsatser vad gäller ämnet svenska och hur man som svensklärare kan förhålla sig till *hen*. Här beskrivs också kort vad som står i Skollagen och Gy11 vilket skulle kunna kopplas till denna undersökning.

2 Tidigare forskning och teoretisk bakgrund

I detta avsnitt presenteras tidigare forskning om *hen* samt hur debatten om pronomenet har sett ut.

2.1 Debatten om *hen*

Som nämnts i inledningen har många uttryckt skepticism gentemot införandet av *hen* i svenskt språkbruk. Maud Olofsson ska ha sagt att man: ”riskerar att skapa barn som inte kan känna trygghet i sin identitet eftersom ens egna föräldrar inte bejakar den man faktiskt är, nämligen pojke eller flicka.”(Olsson, 2012). Jan Guillou tycker att ordet är löjligt och inte fyller någon funktion, förutom att vara förvirrande (Ederyd, 2012). Horace Engdahl, medlem i Svenska Akademien, svarar så här på frågan om vad han tycker om *hen*: ”Jag är ledsen, men fenomenet *hen* är i mina ögon alltför fånigt för att förtjäna seriös kommentar.”(Cederskog, 2012).

Många tror att *hen* är ett nytt språkligt fenomen, men sanningen är att Rolf Dunås lade fram *hen* som förslag till könsneutralt pronomen i en språkspalt redan år 1966. Året efter det diskuterade Karl-Hampus Dahlstedt *hen* i en språkvetenskaplig artikel. Dessa försök till införande av *hen* fick dock inget genomslag då och pronomenet användes endast sporadiskt av studenter vid högskolor och universitet (Milles, 2013a:108).

Det var först i början av 2000-talet som pronomenet på nytt kom in i det svenska språket då det började användas i hbtq¹-kretsar. För hbtq-personer kom *hen* väl till pass då man inte behövde välja mellan att använda *han* eller *hon*. Även feminister började använda pronomenet för att synliggöra och problematisera samhällets normer om kön (Milles, 2013a). År 2011 drog debatten igång i media, men det var först 2012 som den kom igång ordentligt. 2012 var året då två böcker där huvudpersonen pronominaliseras med *hen* publicerades, *Kivi och monsterhund* av Lundqvist och Johansson (2012) samt *Självpornografi* av Kraft (2012). Förutom detta publicerade gratistidningen Nöjesguiden sitt andra nummer där alla *han* och *hon* var utbytta till *hen* (Milles, 2013a).

Sedan barnboken *Kivi och monsterhund* kom ut 2012 har debatten om *hen* varit livlig, både från förespråkare och motståndare. Mikael Parkvall (2012) menar att användandet av

¹ Hbtq står för homosexuella, bisexuella, trans- och queerpersoner.

hen inte automatiskt leder till att samhället blir mer jämställt. Många länder i världen klarar sig utmärkt med språk utan pronomen med könsdistinktion, men, hävdar Parkvall, det gör dem inte mer jämställda. Han tar exempel som finskan, turkiskan, och zulun, som alla är språk som saknar könsspecifika pronomen, men detta gör inte att Finland, Turkiet och Sydafrika (där bland annat zulu talas) ses som extra jämställda länder. Angående det ilska motståndet mot *hen* är Parkvalls åsikt att folk tror att de ska tvingas ändra sitt språk, tankesätt och sina normer.

Karin Milles (2013a:108) menar att *hen* från början förmodligen enbart var avsett att ha en generisk funktion, vilket, enligt Ledin och Lyngfelt (2013:145) innebär att pronomenet syftar till vem som helst inom en specifik kategori. Dock, fortsätter Milles (2013a:108) används *hen* även som referens till specifika levande individer. Det kan handla om cispersoner² och transpersoner, men också då sändaren av olika skäl inte vill eller kan ange kön.

Att debatten om *hen* har varit såpass intensiv har gjort att många reklamkampanjer har använt ordet för att få uppmärksamhet, till exempel flygbolaget Norwegian och ICA. Dessutom har pronomenet använts av kommuner för att visa att de är ”en kommun i framkant” (Milles, 2013a:109).

Varifrån kommer då ordet *hen*? Det är ingen som säkert vet exakt hur ordet uppstod och varifrån det kommer, men Milles (2013b) har en hypotes om att det är ett låneord från finskan som har pronomenet *hän* för att uttrycka könsneutralitet. Milles menar vidare att det är ovanligt att svenskan tar in låneord från finskan, men i detta fall är det inte omöjligt eftersom Finland ligger nära Sverige, både kulturellt och geografiskt, och eftersom de dessutom redan hade ett könsneutralt pronomen att låna ut. Hypotesen är alltså att finskans *hän* har försvenskats och blivit *hen*. Varför det blev just *hen* och inget annat kan bero på att *e* ligger mellan *a* och *o* vokalmässigt, och därmed mellan *han* och *hon*. Det kan också bero på att *hen* låter mer svenskt än finskans *hän*.

2.2 Språk och politik

Milles (2013a:112ff) beskriver *hen*-reformen som en feministisk språkplaneringsprocess. Under hela 1900-talet förändrades drastiskt vårt sätt att kommunicera med varandra, vilket ledde till att nya språkliga förändringar snabbare spreds och nådde ut till människor. Vissa av

² En cisperson är en person vars juridiska och biologiska kön, könsidentitet och könsuttryck stämmer överens med den rådande könsnormen.

dessa språkliga förändringar har skett medvetet för att påverka samhälleliga normer och förändra dessa, som till exempel när *städerska* blev *lokalvårdare*. Milles menar vidare att *hen*-reformen har påverkat myndighetspråket som mer och mer gått från att använda generiskt *han* till att använda *hen*. I detta avseende är också *hen* smidigare att använda än att ge dubbla former *han/hon* eller *hon eller/och han*. Milles menar att på grund av att *hen*-bruket kan kopplas till den feministiska rörelsen, var det just feminister som under 2000-talet började använda *hen* för att kritisera och förändra normer kring kön, samt för att: “motarbeta sexism eller androcentrism i språket” (ibid:112).

Med språkplanering menas att man medvetet försöker förändra språket, vilket ofta sker i samband med politiska händelser och samhälleliga förändringar (Milles 2013a:113). Då feminismen stått för stora politiska förändringar framför allt de senaste hundra åren, kan det tyckas mindre konstigt att även språket genomgått förändringar som kan kopplas till feminismen. Feministisk språkplanering handlar om att: “man uppmärksammar och kritiserar när språket uttrycker eller reproducerar mäns överordnade ställning. Den handlar också om arbetet för att möjliggöra ett språk som stödjer eller avspeglar ett samhälle där män och kvinnor har lika villkor” (ibid:113).

Under 70-talet, då den andra vågens feminism pågick, startade den feministiska språkplaneringsprocessen (Milles 2013a:114) Nu påbörjades forskning om hur språk och kön hängde ihop, till exempel hur män respektive kvinnor talade till och om varandra (vilket det fortfarande forskas om).

Att använda *hen*, eller åtminstone vara positivt inställd till *hen*, har också blivit ett sätt att ta avstånd från partiet Sverigedemokraterna, då de tydligt gått ut med att inte vilja beblandas med pronomenet (Milles 2013b). Sverigedemokraterna är ett högerextremt parti som anser att *hen* är något som kommer ur vänsterfeministisk extremism. Det är också ett parti som andra partier tydligt tagit avstånd från, vilket innebär att: ”genom att visa att man gillar *hen*, kan man alltså samtidigt signalera att man ogillar Sverigedemokraterna.”(ibid). *Hen* har blivit en sorts symbol för anti-Sverigedemokraterna och antirasism och placerat sig till vänster på höger-vänsterskalan. Detta har också märkts i tidskrifter då mer vänsterorienterade tidningar är mer benägna att använda *hen* och mer högerorienterade tidningar är mindre benägna att göra detsamma (ibid.).

2.3 Språknämndens rekommendationer

Det har lagts fram många förslag till hur könsneutralitet ska uttryckas i svenska språket. Svenska språknämnden skrev 2005 om ett nytt könsneutralt pronomen att: ”utsikterna för att någon av de nyskapande varianterna ska kunna etablera sig i det allmänna språkbruket får nog sägas vara minimala” (*Språkriktighetsboken*, 2005:78). De trodde alltså inte att ett nytt pronomen skulle kunna ta sig in i det svenska språket. För att uttrycka könsneutralitet har *han* använts i högre grad än *hon*, vilket har kritiserats av de som menar att *han* i generisk syftning verkar könsdiskriminerande och ger uttryck för ett sexistiskt och ojämnt samhälle eftersom mannen i stort får representera båda könen.

I stället för att använda *han* i exempelmeningen *Forskaren kan söka forskningsanslag för de idéer han har utvecklat* ger språknämnden följande alternativ:

- Passivera: *Forskaren kan söka forskningsanslag för de idéer som utvecklats.*
- Upprepa substantivet: *Forskaren kan söka forskningsanslag för de idéer forskaren har utvecklat.*
- Använda en konstruktion med *den som*: *Den forskare som utvecklat idéer kan söka forskningsanslag.*
- Substantivera: *Forskaren kan söka forskningsanslag för idéutveckling.*
- Använda *man*: *Forskaren kan söka forskningsanslag för de idéer man har utvecklat.*
- Använda en pluralkonstruktion: *Forskarna kan söka forskningsanslag för de idéer de har utvecklat.* (*Språkriktighetsboken*, 2005:76f)

Dessa konstruktioner fungerar, men i vissa situationer kan det vara opraktiskt att till varje pris undvika att använda ett pronomen i singular. En samordning av *han* och *hon* är också ett alternativ, vilket innebär att man slipper välja. Detta är konstruktioner som förekommer främst i skrift och kan se ut som följande: *han eller hon, hon eller han, han/hon, hon/han*. Den rekommendation som Språknämnden slutligen ger är användning av *den* som könsneutralt pronomen. Dock inte utan att problematisera. Nackdelar med *den* är att en bestämd genitivform inte finns då *dess* fungerar dåligt på människor. *Den* gör att människor förtingligas eftersom man mest använder *den* om saker och ting, vilket kan leda till att det uppfattas som nedlåtande. En tredje invändning är att missförstånd kan uppstå eftersom subjektformen och objektformen av *den* ser likadan ut, samt att *den* kan syfta till både människa och sak. (*Språkriktighetsboken*, 2005:76ff)

2.4 Språkliga funktioner hos *hen*

I huvudsak finns det två centrala användningar av *hen*. Så här skriver Språkrådet:

Det könsneutrala pronomenet *hen* används på primärt två sätt: Dels används *hen* som ett alternativ till uttryck som *han* eller *hon*, *vederbörande* eller *den* i fall där könstillhörigheten är okänd, oväsentlig eller ska ottydliggöras, som i exemplet Om en elev vill överklaga bör *hen* först vända sig till rektor. Dels används *hen* för att omtala personer som inte vill kategoriseras i grupperna ”man” eller ”kvinna.” (sprakochfolkminnen, 2014).

Vidare rekommenderar Språkrådet formen *hen* även i objektsform, trots att många, särskilt i sociala medier, skriver *henom* när den omtalade står som objekt. Genitivformen av *hen* är *hens*.

Förutom dessa funktioner har Ledin och Lyngfelt (2013:145) urskilt ytterligare fem: *könsöverskridande hen*: ”Samtidigt i badrummet är Jimmy och **hen** smörjer in sig med någon ansiktskräm efter att *hen* duschat”(ibid:151), *anonymiserande hen*: ”Ev av mina chefer säger exv när **hen** föreslår arbetsuppgifter till mig; att **hen** vill »inkludera mig»... Jättekul att bli inkluderad och bli ianspråktagen och göra riktiga arbetsuppgifter.. MEN jag bryter då mot mitt fackliga löfte...”(ibid:151), *okänt kön*: ”Spännande lapp som reklamutdelaren lagt i min brevlåda. Jag har inte flyttat. Det här skapar ju lite frågor. Tror **hen** att jag har flyttat? Har **hen** lagt lappen i fel brevlåda? Tycker **hen** att den lapp jag har nu om att jag ej vill ha reklam är så otydlig, så **hen** vill att det ska stå att jag är avflyttad också, för att det då blir tydligare?”(ibid:152), *indefinit hen*: ”Om någon har en annan förklaring kan **hen** väl återkoppla till mig i kommentarsfältet nedan” (ibid:153), och *generiskt hen*: ”Kanske något kort om författaren, t.ex. om **hen** skrivit några böcker tidigare eller varifrån *hen* kommer”(ibid:153). De tre första kategorierna, *könsöverskridande hen*, *anonymiserande hen* och *okänt kön*, är definitiva och de sista två, *indefinit hen* och *generiskt hen*, är indefinita. Då den omtalade står som definit referens vet skribenten vem *hen* refererar till, och då den omtalade står som indefinit referens är den omtalade okänd. Utöver dessa har författarna även sett att användningen av *meta-hen* har ökat markant, vilket beror på att många talar om *hen* som fenomen: ”Hör ordet **hen** hemma i tidningsspalterna?”(ibid:146), samt en användning av *hen* som substantiv istället för som pronomen: ”Ska jag behöva lura på att min son att han är en **hen** nu också?”(ibid:146). Här följer en kort beskrivning av de olika kategorierna samt fler exempel.

Könsöverskridande *hen* (definit referens, könat korrelat): *Det var först när jag lärde känna Minou som jag förstod att jag fanns – och sedan lärde **hen** mig att inte känna skuld över min existens.*

Anonymiserande *hen* (definit referens, okönat korrelat): *Samtidigt som det inte är så hett, jag menar, tidigare i kväll blev en av ungarna *säger inte vem* helt förstörd för att **hen** inte klarade av att framkalla ett gäsp.*

Okänt *kön* (definit referens, okönat korrelat): *Jag ska göra en telefonintervju typ exakt nu eller om två minuter men nu har ungjäveln (eller om det är gnälltanten?) i lägenheten nedanför dragit igång pianokonsert. Det låter som att **hen** sitter och spelar i vårt vardagsrum.*

Indefinit *hen*: *Musik är som vänskap tänker jag, med åren blir man mer och mer kräsen när man väljer sitt umgänge – det räcker inte med att en person är snäll och trevlig, **hen** ska gärna vara rolig och intressant också.*

Generiskt *hen*: *Vill man går det även att koppla köpet till köparens Facebook-sida så **hens** vänner direkt ser att **hen** köpt en fika för pengarna. (Ledin och Lyngfelt, 2013:145)*

Ledin och Lyngfelt (2013:145f) fortsätter att förklara kategorierna. Ett könsöverskridande *hen* uppstår när man överger en indelning i man och kvinna. Då könet på en man eller kvinna undertrycks uppstår istället ett anonymiserande *hen* och då man inte vet könet på den man talar om hamnar denne under kategorin okänt kön. Skillnaden mellan de två sistnämnda, anonymiserande *hen* och okänt kön, beror på ifall skribenten känner till referentens kön, något som inte alltid är uppenbart för läsaren. Därför har Ledin och Lyngfelt gjort en sammanslagning av dessa två kategorier, vilket även jag valt att göra i denna studie. I de indefinita kategorierna finns indefinit *hen* och generiskt *hen*, där det indefinita innebär att den som refereras till har en icke-identifierbar syftning, medan generiskt *hen* syftar till alla möjliga referenter i en fastställd kategori.

Alla dessa ovanstående typer av *hen* är pronominala, men det finns också en substantivisk användning av *hen* (Ledin och Lyngfelt, 2013:146). I dessa fall diskuteras ofta personer som omnämns med *hen*: ”Kanske tror vi inte att barnen är redo för en **hen** av kött och blod än”(Webbnyheter). Dessutom finns något som Ledin och Lyngfelt (2013:146) kallar meta-*hen*, vilket innebär att man, istället för att använda pronomenet referentiellt, använder det för att åsyfta själva uttrycket: ”Det nya könsneutrala ordet **hen** väcker ingen större entusiasm”(Finlandssvenska texter).

Ledin och Lyngfelt (2013:151) tar också upp fenomenet guds-*hen*, vilket förekommer då gud är korrelat och benämns som *hen*. De tolkar detta guds-*hen* som könsöverskridande, vilket även jag gjort. Ett exempel på guds-*hen* har de tagit från en bloggtext: ”Om det finns en gud så är **hen** en jäkligt sadistisk sådan, som placerar John Isner och Nicolas Mahut i samma ”bracket”. De båda maratonmännen kan mötas redan i andra omgången! Jisses...” (Ledin och Lyngfelt, 2013:151).

På engelska har det blivit vanligt att använda sig av pluralformen *they* för att uttrycka könsneutralitet, istället för att använda könsneutralt *he*. Att på svenska använda pluralformen *de* som könsneutralt pronomen har också setts: ”Men om en människa vill ta sitt liv tror jag **de** gör det vare sig dessa hemsidor finns eller inte”(Ledin och Lyngfelt, 2013:163), eller att man använder *hen* när man talar om flera istället för att använda *de*: ”Skrivförmågan och ansvaret för dess utvecklande i form av förtrogenhet med texttyper ligger hos eleven och lärarna intar en vägvisande roll där **hen** kommer med konstruktiv kritik och för en dialog med eleven om textskapandet”(ibid:161).

Vad har då Lyngfelt och Ledin kommit fram till för resultat i sin forskning? Först ska nämnas att de har gjort tre delundersökningar där de studerat de språkliga funktionerna av *hen* i bloggar, tidningstext och studentuppsatser. Undersökningen av bloggtexter och tidningstexter genomfördes med Språkbankens konkordansverktyg Korp, och undersökningen av studentuppsatser genomfördes i portalen DIVA (Digitala vetenskapliga arkivet). Deras studie har varit av variationslingvistisk karaktär eftersom de har analyserat stora mängder text och blandar sociala och språkliga variabler. Studien är kvalitativ eftersom de analyserat varje *hen* för sig (ibid:146f).

Huvudresultatet i undersökningen är att pronomenet *hen* inte är jämnt utspritt, varken språkligt eller socialt (Ledin och Lyngfelt, 2013:168). Det finns två kontexter där användandet av *hen* är väletablerat: i examensarbeten inom svenska/nordiska ämnen och i bloggtexter som innehåller genus- och hbtq-frågor. Dock kan man säga att generellt används *hen* lite och är inte lika väletablerat som man kan tro.

Vad de också kommit fram till är att det finns fler meta-*hen* än referentiella *hen* i det undersökta materialet. I uppsatserna är 93 % av alla *hen* meta-*hen*. I tidningstexterna är siffran 60 % och i bloggarna 50 %. En slutsats som kan dras av detta är att *hen* har diskuterats mer än vad det har används i referentiellt syfte (Ledin och Lyngfelt, 2013:168).

3 Material och metod

Mitt material utgörs av tre korpusar i Språkbankens textsamling som jag sökt i med konkordansverktyget Korp. Min metod är korpuslingvistisk eftersom jag använder korpusar för att genomföra denna språkstudie av pronomenet *hen*. Undersökningen är både kvantitativ och kvalitativ, såtillvida att jag gör en analys av hur många *hen* det finns både i varje korpus och inom varje språklig funktion. Varje funktion utgör den kvalitativa delen av undersökningen, där varje *hen* inom varje funktion analyseras. På detta sätt blir undersökningen automatiskt kvalitativ, eftersom det är omöjligt att söka sig fram till vilken funktion varje *hen* har, utan alla *hen* måste analyseras var för sig. Korpusarna jag har valt att analysera är Finlandssvenska texter, Flashback under Sociala medier och Webbnyheter under Tidningstexter, där jag ur varje korpus slumpmässigt plockat ut femtio meningar där *hen* förekommer för analys. Antalet *hen* är fler än 50 eftersom vissa meningar innehåller fler än ett *hen*. Alla *hen* analyseras. Anledningen till att jag valt dessa tre korpusar är för att det är olika typer av texter som representeras. Flashback är intressant för att se hur allmänheten talar om *hen* i allmänna forum, Webbnyheter är intressant för att se om och hur *hen* används i nyhetstexter. I Finland finns bara ett könsneutralt pronomen, *hän*, därför är det intressant att se om förekomsten av *hen* i Finlandssvenska texter är mer frekvent än i de andra korpusarna.

I den Finlandssvenska korpusen ingår fem underkorpusar: Webbtexter, Myndighetstexter, Skön-och facklitteratur, Tidningstexter och Tidskrifter. Totalt i denna korpus finns 5 390 260 meningar. Redan på 1990-talet började man samarbetet för att skapa en finlandssvensk korpus vid institutionen för nordiska språk vid Helsingfors universitet. Åren 2011 till 2013 byggs den finlandssvenska korpusen ut för att bli ett samarbetsprojekt mellan Svenska litteratursällskapet i Finland, Institutet för de inhemska språken och Göteborgs universitet (Språkbanken, 2015).

Flashback har hela 15 underkorpusar. Dessa är: Dator & IT, Droger, Fordon & trafik, Hem, bostad & familj, Kultur & media, Livsstil, Mat, dryck & tobak, Politik, Resor, Samhälle, Sex, Sport & träning, Vetenskap och humaniora, Övrigt, och Om Flashback. Flashback i sig är en undergrupp inom Sociala medier, där även korpusarna Bloggmix, Familjeliv och Twitter finns. Totalt finns 176 690 680 meningar i Flashback. Texterna uppdateras regelbundet (Språkbanken, 2015).

Webbnyheter innehåller nyheter från svenska dagtidningars webbplatser. Det finns 13 korpusar som man delat in efter året de publicerats. Texterna som finns i Språkbanken är

mellan åren 2001 och 2013. Webbnyheter är en underkorpus till Tidningstexter, där man också hittar GP, Press, 8 SIDOR, DN 1987, och ORDAT: Svenska dagbladets årsbok 1923-1958. Totalt finns 14 099 830 meningar inom Webbnyheter.

För att analysera alla *hen* har jag främst använt mig av Ledins och Lyngfelts (2013) kategorier som teoretiskt analysverktyg. De har använt sig av verktyget Korp och analyserat hur frekvent användningen av *hen* är samt vilka olika funktioner pronomenet har i två korpusar, Bloggmix och GP, samt Studentuppsatser i DIVA³. Deras begreppsapparat innefattar fem funktioner av *hen*: könsöverskridande *hen*, okänt kön, anonymiserande *hen*, indefinit *hen* och generiskt *hen*. Förutom dessa urskiljer de även meta-*hen* och substantiverat *hen*. Som Ledin och Lyngfelt skriver är det ibland svårt att veta om skribenten vill anonymisera personen i fråga, eller om hen inte vet vilket kön personen har. Därför har författarna slagit ihop dessa kategorier i resultatdelen, vilket även jag har valt att göra i denna studie. I denna studie finns fler kategorier representerade, eftersom det fanns en svårighet i att placera vissa *hen* under Ledin och Lyngfelts kategorier. De som tillkommer här är: övrigt/oklart, *henom* och verbet *henifiera*.

3.1 Slumpmässigt urval

Det finns olika sätt att göra slumpmässiga urval. Dels finns det *totalurval*, då man analyserar alla enheter inom den population man undersöker, dels *delurval*, då man undersöker en del inom denna population (Esaiasson et.al 2012:172). Jag valde att göra ett delurval då det finns för många *hen* i mina valda korpusar i Språkbanken för att kunna analysera alla. Ett delurval kan göras slumpmässigt eller icke slumpmässigt. Peter Esaiasson et.al (2012) menar att ett slumpmässigt urval är att föredra eftersom dessa innehåller ”icke systematiska (slumpmässiga) fel som kan beräknas, medan icke slumpmässiga urval innehåller systematiska fel som inte kan beräknas” (ibid:172).

Enligt Esaiasson et.al (2012:176f) är kännetecknet för ett slumpmässigt urval att alla analysenheter har en sannolikhet att bli en del av urvalet. Det skiljs också på *obundet slumpmässigt urval* och *systematiskt urval*, där det obundna slumpmässiga urvalet är då alla analysenheter läggs samman och det antal som ska undersökas dras, ofta med hjälp av ett datorprogram, och vid systematiskt urval finns det någon form av systematik vid urvalsdragningen som kan se olika ut beroende på hur stor populationen är.

³ Digitala vetenskapliga arkivet.

Denna undersökning har alltså gjort enligt delurvalsprincipen, och det slumpmässiga urvalet har gjorts enligt obundet slumpmässigt urval. Här har jag använt mig av ett verktyg som heter Slumptal (gallerit, u.å.) där jag skrev in antalet sidor och sedan lät verktyget slumpa ut från vilka sidor jag skulle ta mina *hen*. I Flashback finns 1475 sidor då 25 meningar visas på varje sida. Jag skrev alltså in siffrorna 1 till 1475 och lät Slumptal bestämma vilka sidor det skulle bli. I Webbnyheter finns 24 sidor och i Finlandssvenska texter 8 sidor då 25 meningar på varje sida visas. Här gjorde jag likadant men eftersom jag skulle undersöka 50 meningar ur varje korpus slumpades samma sida upp ett antal gånger. När jag fått vilken sida valde jag själv vilken mening jag skulle analysera.

3.2 Tillvägagångssätt i sökningarna

För att genomföra undersökningen gjorde jag en enkel sökning på *hen* i vardera korpus i Korp, först Finlandssvenska texter, sedan Flashback och till sist Webbnyheter. Jag valde att göra en enkel sökning då dependensrelationen till *hen* inte har någon betydelse i denna undersökning, vilket innebär att jag endast söker på ordet *hen* i sökruan och ser vilka träffar som kommer upp. Den här typen av sökning gör att alla möjliga kombinationer av ord kommer med i resultatet, vilket var min avsikt. Detta innebär att jag söker på *hen* då det fungerar som pronomen, men även när det fungerar som substantiv. Då syftet är att undersöka hur *hen* används i olika kontexter ville jag inte utesluta möjliga träffar.

Ytterligare en anledning till varför sökningen gjordes som en enkel sökning och inte på *hen* som pronomen, är att verktyget Korp kategoriserar många *hen* som substantiv. Detta förklaras mer ingående i avsnitt 3.3.

3.3 Avgränsningar

För att få ett helt tillförlitligt resultat skulle det krävas att alla *hen* i varje korpus analyserades. Detta låter sig dock omöjligt göras i denna typ av uppsats då Språkbankens textsamlingar är alldeles för omfattande. I korpusen Finlandssvenska texter finns totalt 5 390 260 meningar varav antalet träffar på *hen* är 187 stycken. Flashback har hela 176 690 680 meningar och ger 36 853 träffar på *hen*. I Webbnyheter finns 14 099 803 meningar varav träffantalet på *hen* är 587. Denna undersökning ger en inblick i fördelningen av hur *hen* används i de olika korpusarna, men en större undersökning skulle behöva göras för att ge ett mer tillförlitligt resultat.

Att träffarna på *hen* är så många fler i Flashback kan bero på att det är ett diskussionsforum där alla har möjlighet att diskutera och att korpusen är mycket större än de andra. Då *hen* har varit ett aktuellt ämne de senaste åren kan vi tänka oss att många diskussionstrådar handlar om just detta pronomen.

3.4 Språkbankens konkordansverktyg Korp

Språkbanken tillhandahåller stora mängder textmaterial som är tillgängliga både för forskare och för allmänheten. Sökverktyget i Språkbanken kallas Korp och i den kan man söka bland alla dessa texter. Korp är indelat i delkorpor, där alltifrån fornsvenska texter till texter i sociala medier finns representerade. Syftet med Språkbankens textsamlingar är att ”resurserna ska avspegla hela den skrivna svenskans historia - från medeltiden till modern tid - med alla dess genrer” (Borin 2009). Resultatet i sökningarna visas i konkordansrader och illustreras i en tidslinje som visar när materialet är skrivet, vilket gör det lättöverskådligt (ibid).

Svårigheter som kan tillkomma vid användning av Korp är att det är en databas som följer skriftspråkliga normer vad gäller ord och syntax. Vid sökningar som går utanför ramen för hur vårt skriftspråk ser ut kan felaktiga resultat visas. Vid denna sökning gick det inte att söka på *hen* enbart som pronomen, eftersom resultatet då blev felaktigt. En upptäckt som gjorts är att verktyget Korp för det mesta tror att *hen* är ett substantiv. För att exemplifiera kan nämnas antalet träffar på *hen* i Flashback. Som visats i avsnitt 3.2 finns 36 853 *hen* i Flashback. Denna sökning har gjorts genom en enkel sökning. Om man istället hade sökt på *hen* som pronomen hade resultatet endast blivit 1 895, varav nästan hälften av träffarna är på *henom*. Stickkontroller har gjorts för att kontrollera att de *hen* som visas i den enkla sökningen faktiskt är pronomen, även om de i verktyget Korp annoteras som substantiv.

Anledningen till att *hen* uppges vara substantiv i verktyget Korp är svår att fastställa. Som nämnts är Korp en databas som följer skrivspråkets normer, och då *hen* är ett relativt nytt fenomen kan det vara så att Korp helt enkelt inte hängt med.

4 Resultat

I denna del presenteras resultatet av undersökningen. Först presenteras tabeller som visar den absoluta och den relativa frekvensen för antalet *hen* i varje korpus. Sedan följer en kvantitativ del där antalet *hen* inom varje funktion visas, sedan en kvalitativ del där vissa av träffarna analyseras. De olika korpusarna, Finlandssvenska texter, Flashback och Webbnyheter presenteras var för sig. Kategorierna är: könsöverskridande *hen*, anonymiserande *hen*, okänt kön, generiskt *hen*, meta-*hen* och substantiverat *hen*. Distinktionen mellan anonymiserande *hen* och okänt kön är för svår att göra på basis av materialet, därav är dessa kategorier ihopslagna. Då andra *hen* än de som kan placeras i de nämnda kategorierna har upptäckts finns ytterligare tre kategorier: övrigt/oklart, *henom* och verbet *henifiera*. Kategorin övrigt/oklart behövs för de fall då jag inte kunnat placera in det aktuella *hen* i någon annan kategori, som i exempelvis denna mening: ”försöker komma på om en kompis mamma är snygg genom att fråga henne ”är du kär i **hen** elläh?”. Detta rör sig antagligen om en felskrivning. Mer om just denna mening finns i avsnitt 4.3.2. Ur varje korpus har 50 slumpmässiga meningar plockats ut, i vilka alla *hen* har analyserats. Då vissa meningar innehåller fler *hen* än ett finns det fler *hen* än meningar. För att belysa mitt resultat kommer exempelmeningar visas och diskuteras.

Vad som är viktigt att poängtera är att det är jag som gjort analysen av alla *hen* och placerat dem i de olika kategorierna, vilket innebär att det är en uppskattning och tolkning jag gjort och därmed ingen absolut sanning. Jag har utgått från Ledins och Lyngfelts (2013) kategoriseringar och försökt hålla mig till dem. Jag kommer även diskutera svåra fall.

4.1 Absolut och relativ användning av *hen* i Korp

Innan vi går in på resultatet presenteras tre frekvenstabeller, Tabell 1, Tabell 2 och Tabell 3, som visar den absoluta frekvensen samt den relativa frekvensen i varje korpus. Med hjälp av dessa tabeller ser vi hur ofta *hen* förekommer i varje korpus. Den absoluta frekvensen, alltså hur ofta *hen* förekommer, finner vi under rubriken *frekvens*. Den relativa frekvensen har beräknats med promille, och visar hur ofta *hen* används relativt jämfört med hur ofta det inte används.

Tabell 1. Finlandssvenska texter

Finlandssvenska texter			
Hen förekommer	Frekvens	Relativ frekvens	Relativ frekvens, ‰
Ja:	187	0,0000347	0,03 ‰
I totalt antal meningar:	5 390 260		1000 ‰

Tabell 2. Flashback

Flashback			
Hen förekommer	Frekvens	Relativ frekvens	Relativ frekvens, ‰
Ja:	36 853	0,000208574	0,21 ‰
I totalt antal meningar:	176 690 680		1000 ‰

Tabell 3. Webbnyheter

Webbnyheter			
Hen förekommer	Frekvens	Relativ frekvens	Relativ frekvens ‰
Ja:	587	0,0000416317	0,04 ‰
I totalt antal meningar:	14 099 30		1000 ‰

Vad vi kan utläsa av dessa tabeller är att den absoluta frekvensen av *hen* är mycket högre i Flashback med 36 853 *hen*, jämfört med 187 i Finlandssvenska texter och 587 i Webbnyheter. Det finns alltså många fler *hen* i Flashback än i de övriga korpusarna, vilket beror på att det finns många fler texter i Flashback än i Finlandssvenska texter och Webbnyheter. Men om vi också ser på den relativa frekvensen märker vi att även den är märkbart högre i Flashback, där *hen* förekommer 0,21 ‰ av gångerna, jämfört med 0,03 ‰ i Finlandssvenska texter och 0,04 ‰ i Webbnyheter. Slutsatsen vi kan dra av detta resultat är att det relativt skrivs mycket mer om *hen* i Flashback än i Finlandssvenska texter och Webbnyheter. Att det skrivs mer om *hen* i

Flashback kan bero på att det är ett forum inom sociala medier där alla som vill får skapa trådar och diskutera olika ämnen.

För att ta reda om det stämmer att det skrivs mycket om *hen* i just sociala medier har jag även gjort en sökning på *hen* i Bloggmix, för att jämföra den relativa frekvensen mellan Flashback och Bloggmix. Bloggmix är en korpus med textsamlingar inom Språkbanken, precis som de övriga korpusarna jag undersöker. I Bloggmix finns totalt 34 352 917 meningar, jämfört med 176 690 680 meningar i Flashback. Det totala antalet *hen* i Bloggmix är 5 716, och i Flashback finns 36 853. Genom dessa siffror ser vi att Flashback är en större korpus än Bloggmix. I uträkningen för att se hur användningen ser ut relativt storleken på korpusen blir siffran 0,00016639, vilket motsvarar 0,17 promille. Den relativa frekvensen i Bloggmix är alltså 0,17 promille, medan motsvarande siffra i Flashback är 0,21 promille. Slutsatsen som kan dras av detta är att *hen* används aningen mer i Flashback än i Bloggmix, men i båda korpusar är den relativa frekvensen mycket högre än i Webbnyheter och Finlandssvenska texter. Alltså kan man säga att det skrivs mycket om *hen* i sociala medier överlag.

4.2 Översiktligt resultat

I Tabell 4 visas en översikt över resultaten samt en sammanslagning av resultaten. Resultatet som visas är den kvantitativa delen av studien: hur många *hen* det finns inom varje funktion, som är könsöverskridande *hen*, anonymiserande *hen* och okänt kön, indefinit *hen*, generiskt *hen*, meta-*hen*, substantiverat *hen* samt övrigt/oklart, *henom* och *henifiera*. Totalt är det 150 slumpmässigt utvalda meningar som analyserats, 50 i varje korpus. Antalet *hen* är fler eftersom en del meningar innehåller två eller fler *hen*. Det totala antalet *hen* är 185 stycken. Så här ser det sammanslagna resultatet ut:

Tabell 4. Översiktligt resultat

	Finlandssvenska texter	Flashback	Webbnyheter	Totalt
Könsöverskridande <i>hen</i>	0	4	6	10
Anonymiserande <i>hen</i> och okänt kön	26	30	5	61
Indefinit <i>hen</i>	6	10	10	26

Generiskt <i>hen</i>	17	8	8	33
Meta-<i>hen</i>	17	3	28	48
Substantiverat <i>hen</i>	0	1	2	3
Övrigt/oklart	0	1	0	1
<i>Henom</i>	0	2	0	2
<i>Henifiera</i>	0	0	1	1
Totalt	66	59	60	185

Slutsatsen vi kan dra av den här tabellen är att könsöverskridande *hen* är relativt ovanligt i alla korpusar, medan anonymiserande *hen* och okänt kön är vanligast i Finlandssvenska texter och Flashback. I Finlandssvenska texter är även användandet av *hen* med generisk funktion och som meta-funktion vanligt förekommande. Den generiska funktionen är vanligare i Finlandssvenska texter och i Webbnyheter än i Flashback. I Webbnyheter är meta-*hen* det som är vanligast. I sammanslagningen finns det flest *hen* i kategorin anonymiserande *hen* och okänt kön samt i kategorin meta-*hen*. Inom korpusen Flashback finns ett *hen* som kategoriserats som övrigt/oklar. Detta *hen* har varit svårt att placera in i någon annan kategori och kommer diskuteras och problematiseras i avsnitt 4.3.2.

4.3 Resultat av sökningarna i korpusarna

I denna del presenteras först tabeller med det kvantitativa resultatet för varje korpus; hur många *hen* det finns inom varje funktion. Därefter följer den kvalitativa delen med exempelmeningar och förklaringar till varför de *hen* som finns i meningarna hamnat inom en viss kategori. En diskussion kommer också föras över exemplen.

4.3.1 Finlandssvenska texter

I de Finlandssvenska texterna finns textsamlingar från Tidsskrifter, Tidningstexter, Webbtexter, Myndighetstexter och Skön-och facklitteratur. Fördelningen av hur de 66 stycken *hen* som slumpmässigt plockats ut från de Finlandssvenska textsamlingarna ser ut så här:

Tabell 5. Finlandssvenska texter

	Finlandssvenska texter
Könsöverskridande <i>hen</i>	0
Anonymiserande <i>hen</i> och okänt kön	26
Indefinit <i>hen</i>	6
Generiskt <i>hen</i>	17
Meta- <i>hen</i>	17
Substantiverat <i>hen</i>	0
Övrigt/oklart	0

I de Finlandssvenska texterna har generiskt *hen* och meta-*hen* fått lika många träffar. Könsöverskridande *hen* har inte fått någon träff och indefinit *hen* sex träffar. Anonymiserande *hen* och okänt kön har fått 26 träffar, det vill säga fler än generiskt *hen* och meta-*hen*. Nedan följer exempelmeningar för att belysa resultatet.

Anonymiserande *hen* och okänt kön:

- (1) ”Så kommer historien att se ut, säger **hen**.”
- (2) ”En författare skämtar med sin stipendieansökan och skriver till den ärevördiga statliga nämnden att **hen** med sitt flitiga facebookande och kvittrande på Twitter fått en anseelig mängd gillanden och omkwitter (retweets), varpå **hen** drar slutsatsen att **hen** är synnerligen förtjänt av ett större stipendium för nya skriftliga alster.”
- (3) ”**Hen** brister alltid ut i ett euforiskt skri när **hen** låter sin kropp möta ett nytt element.”
- (4) ”Polisen förhörde en person på torsdagen, men det visade sig att **hen** inte hade med saken att göra.”
- (5) ”I jämlikhetens namn ska **hen** nog vara som **hen** och hennes vän Pers fru som du känner **hen** kör lika bra **hens** bil som **hen**.”

Denna kategori är, som tidigare nämnts, en sammanslagning av två kategorier eftersom det inte alltid är uppenbart för läsaren om skribenten använder *hen* i anonymiserande syfte eller om könet är okänt. De tre första (1), (2) och (3) kan vi tänka oss handla om okänt kön, men det är omöjligt att veta utifrån enbart dessa meningar. I (4) som handlar om ett polisärende är det med stor sannolikhet anonymisering det handlar om. Mening (5) är aningen förvirrande, dels då det finns så många *hen* (fem stycken), dels då även pronomenet hennes finns samt nominalfrasen Pers fru. Det är oklart hur många personer som figurerar i denna mening, men

det verkar som att den som skrivit den vet vem eller vilka det handlar om, alltså kan vi tänka oss att det handlar om anonymisering även här.

Indefinit hen:

- (6) ”År 2014 kommer en person att anställas för uppsökande verksamhet, **hen** ska jobba ihop med ungdomsverkstadens ledare.”
- (7) ”Någon lunchgäst som visat upp sitt studiekort blir kanske arg om **hen** märker att en annan lunchgäst inte behöver göra det, och anmäler restaurangen i fråga till FPA.”
- (8) ”Om någon tror att Robert Åsbacka denna gång skrivit en idyllisk småstadsskildring så misstar **hen** sig.”

Indefinit *hen* har ”icke unikt identifierbar syftning” (Ledin och Lyngfelt, 2013:146). Det innebär att man kan syfta till en individ i en grupp utan att precisera vem. I (6) är det en specifik person som kommer anställas, men vi vet inte vem. I (7) och (8) får vi hjälp av det indefinita pronomenet *någon* som indikerar att det handlar om en icke unik identifierbar individ.

Generiskt hen:

- (9) ”Man ska ge den potentiella köparen plats att röra sig fritt utan att **hen** behöver stanna upp.”
- (10) ”Visst kan det finnas olika inslag av att någon mår dåligt men nyckeln till alltihopa är ju att titta den unga i ögonen och se hur **hen** mår.”
- (11) ”En anställd som återgår till arbetet efter lång sjukskrivning upplever sig ofta som ensam, och **hen** anser sig inte få tillräckligt med stöd av chefen.”

Generiskt *hen* beskrivs av Ledin och Lyngfelt som kategorin där ”samtliga möjliga referenter i en given kategori avses” (2013:146). Ofta är referenten en nominalfras, som i (9), *den potentiella köparen*, och i (11), *en anställd*. Här menas alla potentiella köpare och alla anställda efter en sjukskrivning. (10) skulle kunna vara indefinit eftersom ordet *någon* finns som referent. Min tolkning är dock att *den unga* syftar till alla unga, varför den hamnat under kategorin generiskt *hen* och inte indefinit *hen*.

Meta-hen:

- (12) ”Kommer systemet att omtala maskulina substantiv som han (månen) och feminina som hon (klockan) att kompletteras så att man kan syfta på substantiv med dubbelgenus med **hen**?”
- (13) ”Personligen använder jag gärna ordet **hen** men undrar om det sker på bekostnad av att begrepp som han och hon görs ännu mer smalspåriga och onyanserade om bara **hen** får stå för individens mångfald?”
- (14) ”Fokus på innehållet förvrids inte därför att **hen** används istället för en onödig upprepning av ordet ”elev”.”

(15) ”Man eller kanske **hen** – hur sluta diskriminera i svenskan?”

(16) ”Är **hen** något könlöst?”

I denna kategori diskuteras *hen* som fenomen. Det är alltså ingen person som åsyftas i något av dessa exempel.

4.3.2 Flashback

Flashback är ett discussionsforum inom Sociala medier där vem som helst får bli medlem och diskutera olika ämnen med andra medlemmar. Så här ser fördelningen ut av de *hen* som slumpmässigt plockats ut från Flashback:

Tabell 6. Flashback

	Flashback
Könsöverskridande <i>hen</i>	4
Anonymiserande <i>hen</i> och okänt kön	30
Indefinit <i>hen</i>	10
Generiskt <i>hen</i>	8
Meta-<i>hen</i>	3
Substantiverat <i>hen</i>	1
Övrigt/oklart	1
<i>Henom</i>	2

Slutsatsen vi kan dra av denna tabell är att i Flashback används *hen* mest i anonymiserande syfte eller då könet är okänt. Av 59 *hen* hamnar hela 30 *hen* inom denna kategori. Det är mindre vanligt att man talar om *hen* som fenomen eller i könsöverskridande syfte. Det är också ovanligt att substantivera *hen*.

Könsöverskridande *hen*:

(17) ”Som tur var stötte jag på en kompis där, så när **hen** som nyligen slitit itu mitt hjärta kom tillbaka för att säga att jag minsann gärna fick träffa hennes vänner blev hon lite paff.”

(18) ”Av det jag hört av polare som tänkt samma tanke som du så går väl de flesta bankruppt inom ett par år eller blir alkoholister, som någon skrev tidigare fråga dig själv varför **hen** som vill sälja till dig gör det, knappast så att han vill va snäll, troligtvis går verksamheten kasst.”

I båda dessa meningar är det oklart om det faktiskt ska stå *hen* eller om det är felstavningar det handlar om. I (17) är det oklart om *hennes vänner* är *hens* vänner eller *en kompis* vänner. Om *hennes vänner* är *hens* vänner förstår vi att *hen* är av kvinnligt kön, men om det syftar tillbaka till kompisen är det en anonymisering det handlar om. Pronomenet *hon* i slutet gör också meningen svårtolkad. I exempel (18) kan vi fråga oss varför skribenten börjar med att skriva *hen* och avslutar med att skriva *han*. Kanske en felskrivning, kanske ett försök att skriva könsneutralt som misslyckats.

Anonymiserande hen och okänt kön:

- (19) "Låter ju som en både man/kvinna när **hen** sjunger, som Peter Jöback fast bättre, unikare."
- (20) "Uppriktigt sagt vet jag inte om jag fått någon varning av **hen**."
- (21) "Nä, **hen** är riktigt dålig, hoppas verkligen blåvitt köper **henom** och ger **henom** en hög lön."
- (22) "Att **hen** går ut och super skallen av sig ett par gånger i veckan och ligger runt med allt och alla som går på två ben."
- (23) Men jag förstår inte poängen med att babbla om städer etc, när trådskaparen själv säger att **hen** ska till Polen snart men utan att säga vart."

Då detta är meningar från Flashback kan vi mycket väl tänka oss att skribenten inte alltid vet könet på personen som åsyftas, som i exempel (19), (20) och (23). Men det kan såklart också handla om att skribenten vill anonymisera. *Hen* som sjunger i exempel (19) kan också vara en person med blandat könsuttryck och som vill bli kallad *hen*. I exempel (22) är det mer troligt att skribenten valt att anonymisera. I (21) ser vi också hur *henom* används som objektsform av *hen*. Här kan vi också fundera över varför skribenten valt att skriva *henom* och inte *han* och *honom*, eftersom det bara finns manliga spelare i blåvitt.

Indefinit hen:

- (24) "Jag hade valt en båt där det satt en person som representerar en lokal naturreligion då jag antar **hen** haft kunskap om överlevnad."
- (25) "Men om det nu är en person som blåser dig över internet så skulle jag tippa på att **hen** känner till de vanligaste metoderna."

För att se att dessa exempel är indefinita får vi hjälp av orden *en person* i både (24) och (25). Det indikerar att det handlar om en specifik person ur en grupp men utan att precisera vem.

Generiskt hen:

- (26) "Alla människor har den fulla rätten att leva precis som hur **hen** vill och jag står fast vid att om du leker med elden får du räkna med att du bränner dig."

- (27) ”Du kan ju med 0 % säkerhet påvisa Gud, att en ateist inte väljer att tro på något du inte kan definiera korrekt då Gud är immanent betyder snarare att **hen** inte behöver förhålla sig alls till ditt fjantfoster.”
- (28) ”Ändå tror jag att den stupfulle vet med sig vad **hen** pratar om – om än minnet av det kanske inte är så långvarigt.”
- (29) ”Det finns två sorters män: Räddhågsna själar som står vid kanten och tar smulorna som blir över. Riktiga män som är tillräckligt mycket män för att ta för sig på dansgolvet. Tyvärr kan jag inte diskutera figurer som kallas **hen** osv, detta är bortom min kompetens.”

Vad som är anmärkningsvärt i exempel (26) är att skribenten har valt att skriva *hen* istället för *de*, särskilt då *de* har blivit ett vanligt pronomen för att uttrycka könsneutralitet, vilket förmodligen kommer från engelskans *they*. I (27) representeras alla ateister, i (28) alla stupfulla och i (29) alla figurer som kallas *hen*. Därför ser vi att dessa exempel är generiska.

Meta-hen:

- (30) ”Jag börjar känna mig bekväm med att skriva ”**hen**” istället för ”han” eller ”hon”.”
- (31) ”Det är ju just därför **hen** har tillkommit som jag ser det – jämställdhet.”
- (32) ”Min enda kritik är att synonym till ”**hen**” redan existerar, i form av ”denne” / ”vederbörande”.”

Dessa exempel visar diskussionen kring fenomenet *hen*.

Substantiverat hen:

- (33) ”Du svarar att du gillar Sverige och svensk kultur, samt att heteronormen överlag är något du trivs i. Handläggaren frågar om du alltså inte tänker uppfostra ditt barn som en queer ”**hen**”, samt om du inte överväger att adoptera ett barn från Afrika för att väga upp det faktum att både du och din fru är etniska svenskar.”

Här ser vi ett exempel på hur ett substantiverat *hen* kan se ut. Vi har räkneordet en framför vilket indikerar att det som kommer är en nominalfras, vilket *en queer ”hen”* är. Sedan kan vi fråga oss varför *hen* står inom citationstecken. Min gissning är att det är skribentens sätt att markera sin åsikt om pronomenet i fråga.

Övrigt/oklart:

- (34) ”försöker komma på om en kompis mamma är snygg genom att fråga henne ”är du kär i **hen** elläh?”

Detta exempel är svårt att överhuvudtaget kommentera eftersom det inte har blivit placerade i någon kategori. Jag gissar på att det handlar om en felskrivning där det i istället ska stå *hon* eller *henne* istället för *hen*.

4.3.3 Webbnyheter

Fördelningen av slumpmässiga *hen* ur Webbnyheter ser ut så här:

Tabell 7. Webbnyheter

	Webbnyheter
Könsöverskridande <i>hen</i>	6
Anonymiserande <i>hen</i> och okänt kön	5
Indefinit <i>hen</i>	10
Generiskt <i>hen</i>	8
Meta-<i>hen</i>	26
Substantiverat <i>hen</i>	2
<i>Henifiera</i>	1

Här ser vi att det vanligaste användningsområdet inom de meningar jag analyserat i Webbnyheter är meta-*hen* med 26 träffar. Efter det har vi 10 träffar på indefinit *hen*. Anonymiserande *hen* och okänt kön, som var vanligast i både Finlandssvenska texter och Flashback har i Webbnyheter bara fått 5 träffar.

Könsöverskridande *hen*:

- (35) ”Treo tycker att livet är trist och orkar inte lyssna till Enis älsklingsmelodi som **hen** förnöjt gnolar under diskandet.”
- (36) ”Iklädd solglasögon ser **hen** ut som en ung soulpastor, inte som 46-årig irländsk kvinna.”
- (37) ”Gunnlaugur Egilssons dramatiskt gestikulerande häxa Madge framstår som en ganska modern trollpacka när **hen** lite anarkistiskt sår split i äktenskapslyckan.”
- (38) ”De är guds soldater, ovetande om att **hen** har glömt dem för länge sen.”

Här har vi tre tydliga exempel på vad könsöverskridande *hen* innebär. I dessa fall används *hen* trots att vi genom sammanhanget förstår vilket kön *hen* har. Uppdelningen mellan man och kvinna har övergivits och vi kan tala om könsöverskridande *hen*. I (35) är det *Enis* som är *hen*, i (36) en *46-årig irländsk kvinna*, och i (37) är det *häxan Madge* som är *hen*. Exempel (38) visar dessutom upp ett Guds-*hen* som även Ledin och Lyngfelt skriver om.

Anonymiserande *hen* och okänt kön:

- (39) ”Först när arbetet med ”Pojkanten” var i full gång förstod **hen** att det inte alls var sant.”

(40) ”När deras framtidsmänniska går ut i köket följer skärmen efter, så **hen** passar på att gå igenom sina mejl medan **hen** tar en brödbit och en kaffekopp.”

(41) ”Men i takt med att **hen** sakta men säkert valde att leva öppet med sin könsidentitet – först på vissa klubbar, sedan på konserter, sedan då och då på stan – har namnet blivit viktigare.”

Här är det återigen svårt att veta om det handlar om anonymisering eller okänt kön. I (39) vet vi inte om skribenten vill anonymisera eller om könet är okänt. I (40) vet vi inte om det handlar om en person eller två personer. *Hen* i (41) verkar vara någon som genomgått ett könsbyte och nu är öppen med sin nya könsidentitet. Om det handlar om anonymisering, okänt kön eller blandat könsuttryck kan vi inte veta utan mer kontext.

Indefinit hen:

(42) ”Det blir allt svårare att ignorera reklamen, och den som påstår att **hen** inte påverkas av reklamen bedrar sig själv.”

(43) ”Den som lär sig ett nytt jobb kan utveckla det vidare, vilket underlättas om **hen** inte från början är som klippt och skuren för rollen.”

(44) ”Hade någon för tio år sedan skissat på en sådan utveckling hade **hen** blivit utskrattad.”

De två första exemplen (42) och (43) ser vi är indefinita tack vare *den som*, som indikerar att det handlar om en person men utan att precisera vem. I exempel (44) har vi återigen *någon*, som hjälper oss att se att *hen* är indefinit.

Generiskt hen:

(45) ”Min egen erfarenhet är att oantastlighet aldrig erbjuds av motståndaren, vad **hen** än säger sig förvänta sig av dig.”

(46) ”Sedan barnsben har kvinnorna i filmen matats av idén att en människas status ökar ju ljusare hudfärg **hen** har.”

(47) ”Det gäller att besökaren är helt och hållet närvarande – annars löper **hen** risken att ramas av en kula i huvudet.”

Då generiskt *hen* representerar alla möjliga inom en grupp, ser vi att i exempel (45) är det alla *motståndare* som menas, i (46) alla *kvinnor*, och i (47) alla *besökare*.

Meta-hen:

(48) ”På Bokmässan gör två barnboks-förlag en djupdykning i känslösvallet kring **hen**.”

(49) ”Jag skrev att **hen** är ett nervöst påfund av feministfascistiska medier som försöker påtvinga vanligt folk sitt eget PK-nervösa språkbruk.”

(50) ”Folk som är benhårt för jämställdhet kan ha svårt att skriva den (för att inte tala om **hen**) istället för han, när de syftar på en okänd person.”

(51) ”Men det nummer som fick i särklass mest reaktioner var det där man bytte ut alla ”han” och ”hon” mot ”**hen**”, utom i citaten.”

I dessa exempel ser vi återigen hur diskussionen kring *hen* har sett ut/ser ut.

Substantiverat hen:

(52) ”Skribenter var Karin Milles, docent i svenska, Karin Salmson och Marie Tomicic, Olika förlag, och de ville genom artikeln lyfta den principiella diskussionen och lyfta fram barnboken Kivi & Monsterhund där huvudpersonen är en **hen**.”

(53) ”Kanske tror vi inte att barnen är redo för en **hen** av kött och blod än.”

De två sista exemplen är substantiverade *hen*. Det ser vi tack vare att skribenten skrivit *en hen*, både i exempel (52) och (53).

5 Diskussion

I detta avsnitt diskuteras resultatet av undersökningen. En jämförelse mellan Ledins och Lyngfelts resultat görs, och svårigheter och avvikelser i undersökningen tas upp.

5.1 Diskussion kring avvikelser i undersökningen

SAOL uppger att *hen*, förutom att vara ett pronomen, även kan betyda substantivet *brynsten*. I korpussökningarna på *hen* kan detta ord ha förekommit, vilket kanske inte är särskilt troligt i de texter jag har undersökt. Likaså det engelska ordet *hen* i betydelsen *höna* kan vara del i resultatet. I vissa fall kan också skribenten ha menat att skriva till exempel *hem* istället för *hen*. Då träffarna blev många kunde jag dock omöjligt gå igenom alla för att utesluta *hen* som inte har den användning som jag undersöker.

5.2 Diskussion kring resultatet

Syftet med denna studie har varit att identifiera användningen av *hen* i tre olika korpusar: Flashback, Finlandssvenska texter och Webbnyheter enligt Ledins och Lyngfelts kategoriseringar. Studien har också ett kvantitativt inslag då antalet *hen* i de tre korpusarna beräknats både i absolut och relativ användning. Detta har låtit sig göras med hjälp av Språkbankens konkordansverktyg Korp där jag sökt på *hen* och plockat ut 50 slumpmässigt valda meningar och analyserat de *hen* som fanns i dem.

Något jag uppfattat som svårt i denna undersökning har varit att veta vilka *hen* som ska placeras i vilken kategori. Ibland var det självklart, men ibland var det en svår avvägning.

För det mesta gick det ganska snabbt att se i vilken kategori ett *hen* skulle placeras, särskilt när det gällde anonymiserande *hen* och okänt kön. Exempel på oproblematiska *hen* är till exempel dessa: ”Uppriktigt sagt vet jag inte om jag fått någon varning av **hen**” (20) och: ”Så kommer historien att se ut, säger **hen**.” (1). Här råder ingen tvekan om att det i båda fallen handlar om anonymiserande *hen* och okänt kön. Dock, som jag skrivit tidigare, är det svårt att veta om det handlar om anonymisering eller om könet är okänt utan vidare kontext, varför jag slagit ihop dessa två kategorier.

Meta-*hen* var inte heller svåra att urskilja, som i exemplen: ”Det är ju just därför **hen** har tillkommit som jag ser det – jämställdhet.” (31) och: ”Men det nummer som fick i särklass

mest reaktioner var det där man bytte ut alla ”han” och ”hon” mot ”**hen**”, utom i citaten.” (51). I dessa exempel är det tydligt att man talar om fenomenet *hen* och inte om någon person.

Substantiverat *hen* var inte heller svår att upptäcka, eftersom de ofta är en del av en nominalfras när *hen* fungerar som substantiv, samt att det ofta finns en artikel innan pronomenet, som i till exempel: ”Kanske tror vi inte att barnen är redo för en **hen** av kött och blod än.” (53) *En hen* är nominalfrasen i denna mening och den obestämda artikeln *en* står framför *hen*, alltså kan vi lätt se att i detta fall är *hen* ett substantiv. Denna funktion hos *hen* verkar dock inte så vanlig då jag bara hittade totalt tre substantiverade *hen* i de texter jag undersökt.

Mellan de indefinita kategorierna generiskt *hen* och indefinit *hen* var gränsdragningen svårast. Generiskt *hen* syftar till alla möjliga referenter i en fastställd kategori och indefinit *hen* innebär att den som refereras till har en icke-identifierbar syftning. Det svåra har varit att veta om det handlar om alla referenter inom en viss kategori eller en specifik referent utan identifierbar syftning. Ett exempel är denna mening: ”Visst kan det finnas olika inslag av att någon mår dåligt men nyckeln till alltihopa är ju att titta den unga i ögonen och se hur **hen** mår.” (10). Jag har placerat detta *hen* under kategorin generiskt *hen*, eftersom min tolkning är att alla unga åsyftas. Dock skulle man kunna placera den inom kategorin indefinit *hen*, eftersom det indefinita pronomenet *någon* också är referat till *hen*. Kanske kan man här påstå att generiskt *hen* och indefinit *hen* sammanfaller.

Könsöverskridande *hen* var inte heller svårt att känna igen, eftersom det ofta följer på ett könat namn, som i detta exempel: ”Gunnlaugur Egilssons dramatiskt gestikulerande häxa Madge framstår som en ganska modern trollpacka när **hen** lite anarkistiskt sår split i äktenskapslyckan.” (37). Här förstår man att *hen* är en kvinna, Madge, men att man ändå valt att ge henne pronomenet *hen*. I Flashback var dessa svårare att urskilja, vilket kan bero på felstavning eller felanvändning, som här: ”Som tur var stötte jag på en kompis där, så när **hen** som nyligen slitit itu mitt hjärta kom tillbaks för att säga att jag minsann gärna fick träffa hennes vänner blev hon lite paff.” (17). Här är den omtalade *hen* på ett ställe i meningen och *hon* på ett annat ställe, därför kan vi tänka oss att det är en felstavning det handlar om, eller ett försök till att använda *hen* på ett könsneutralt sätt.

Att det finns många meta-*hen* i Finlandssvenska texter och i Webbnyheter är kanske inte så förvånande med tanke på att *hen* som fenomen har varit omdebatterat. Det som kanske är mer förvånande är att det finns såpass få meta-*hen* i texterna från Flashback, där alla har möjlighet att lägga fram sina åsikter om ämnet. Istället används *hen* mer i Flashback i anonymiserande syfte eller då könet är okänt. I Finlandssvenska texter är detta

användningsområde också vanligt, men det är kanske mindre uppseendeväckande med tanke på att det redan finns ett liknande könsneutralt pronomen i det finska språket, *hän*.

Ledin och Lyngfelt har i sin studie kommit fram till att *hen* inte är jämnt utspritt, men att det används mer frekvent i examensarbeten inom svenska/nordiska ämnen och i bloggtexter med genus- och hbtq-frågor. Slutsatsen är att *hen* används mindre än man kan tro. Denna slutsats kan även jag dra utifrån av resultatet av min undersökning. I den kvantitativa delen av undersökningen är det tydligt att *hen* används väldigt lite i alla tre korpusar, även om den relativa frekvensen är anmärkningsvärt högre i Flashback med 0,21 ‰ jämfört med 0,03 ‰ i Finlandssvenska texter och 0,04 ‰ i Webbnyheter. En snabb uträkning av antalet *hen* i Bloggtexter visar att den relativa användningen är bara något lägre än den i Flashback med 0,17 ‰, vilket leder till slutsatsen att den relativa användningen av *hen* är högre i sociala medier än i Finlandssvenska texter och Webbnyheter.

Den andra slutsatsen Ledin och Lyngfelt har kunnat dra av sitt resultat är att det finns fler meta-*hen* än referentiella *hen* i det undersökta materialet. I uppsatserna är 93 % av alla *hen* meta-*hen*, i tidningstexterna 60 % och i bloggarna 50 %. Dessa siffror visar att *hen* diskuteras mer än det används. Detta resultat stämmer inte med resultatet i denna undersökning. Av totalt 185 undersökta *hen* är 47 meta-*hen* och detsamma som 26 %, vilket är ett mycket mindre tal än Lyngfelts och Ledins. Dock finns det många meta-*hen* i Webbnyheter; 26 av totalt 58, vilket är 45 % och en siffra som stämmer ganska väl överens med Ledins och Lyngfelts resultat.

För vidare forskning skulle en bredare studie i likhet med denna kunna göras. Andra och fler korpusar skulle också kunna användas för analys. Denna studie har bidragit till den kvalitativa forskningen till hur *hen* används i tre korpusar, Flashback, Webbnyheter och Finlandssvenska texter. Den har och bidragit till att se hur frekvent *hen* används i dessa tre korpusar.

Debatten som varit om *hen* har visat att det finns vissa farhågor när det gäller pronomenet, till exempel att det skulle vara allmänt förvirrade (Ederyd, 2012) och att barn skulle ha svårt för att känna trygghet i sin identitet (Olsson, 2012). Dessa farhågor verkar dock inte stämma eftersom *hen* framförallt används i anonymiserande syfte eller om könet är okänt. Om könsöverskridande *hen* varit den största kategorin hade kanske kritikerna haft rätt. Dock finns det ingenting som tyder på att finska barn har svårare att hitta sin identitet, eller att andra folk med enbart ett könsneutralt pronomen skulle vara mer förvirrade. Hur vi använder *hen* kan också förändras över tid.

Behövs då verkligen *hen* i det svenska språket? Svaret på det är ja. Ord uppkommer aldrig av en slump utan är alltid ett tecken på att det finns ett behov i språket. Det går såklart att argumentera mot *hen* då svenska språket sedan tidigare har olika sätt att uttrycka könsneutralitet. Dock har vi sett att dessa andra sätt inte alltid är helt oproblematiska. Ofta används till exempel pronomenet *han* för att uttrycka könsneutralitet, vilket befäster mannen och det manliga som norm. Att använda *den* för att uttrycka könsneutralitet är inte heller helt att rekommendera, eftersom det ger en klang av förtinglingande av personen man pratar om. *Den* är vanligare om man talar om exempelvis djur. Att använda *de* för att uttrycka könsneutralitet, som engelskans *they*, är inte heller helt oproblematiskt då syftningen kan bli fel. Om sedan *hen* stannar kvar i det svenska språket och hur det då kommer användas återstår att se.

6 Didaktiska slutsatser

I skollagen i kapitel 1 och 5§ finns tydliga riktlinjer för vilket värden som ska förmedlas inom skolan. Bland annat kan man läsa att:

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. (SFS 2010:800)

Detta citat ur skollagen är nästan identiskt med Lgy11 under rubriken Skolans värdegrund och uppgifter. Utifrån enbart detta citat kan användning av och undervisning om *hen* motiveras. Ett citat ur Lgy11 som ännu mer motiverar är detta:

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. (Lgy11:5)

Skolans värdegrund ska alla som verkar inom skolan aktivt arbeta för. De ska också tydligt ta avstånd från allt som bryter mot den, vilket också står i skollagen. Då åsikterna om *hen* går isär och syftet med pronomenet ofta missuppfattats är det viktigt att diskutera det och få bort den eventuella politiska laddning ordet har. Som Milles (2013b) påpekar är det vanligt att personer som röstar på partier på vänstersidan tenderar att använda *hen* i större utsträckning, medan personer som röstar på partier på högersidan tenderar att avfärda *hen* som något nytt ord av feminister, vilka de inte vill förknippas med. Då ingen i skolan ska utsättas för kränkande behandling på grund av kön och könsöverskridande identitet eller uttryck anser jag att skolans uppgift, och därmed alla lärares uppgift, är att informera och undervisa om *hen*, oavsett vilken personlig åsikt om pronomenet man själv har. Det är viktigt att inte tvinga eleverna att använda ett ord de inte känner sig bekväma med, men det är också viktigt att syftet med ordet lyfts fram.

Sedan april i år (2015) finns *hen* med i SAOL, Svenska Akademiens Ordlista, vilket gör *hen* till en särskild angelägenhet inom svenskämnet. Kärnan i ämnet är litteratur och språk och syftar bland annat till att ge eleverna möjlighet att utveckla: ”Kunskaper om det svenska språkets uppbyggnad” (Lgy11:161), samt ”Kunskaper om språkförhållanden i Sverige och övriga Norden samt det svenska språkets ursprung. Förmåga att reflektera över olika former av språklig variation” (Lgy11:161). Detta motiverar undervisning om *hen* som en del i det svenska språkets grammatiska uppbyggnad samt hur språket har utvecklats från urnordiskan fram till idag och reflektera över vissa förändringar. Jag anser att det är betydelsefullt att sätta

språklig utveckling i perspektiv. Om eleverna får lära sig att språket alltid har genomgått förändringar, vilka, precis som med fenomenet *hen*, har mottagits med olika reaktioner, kommer kanske dagens språkliga förändringar tas emot med mindre skepsis. Om hundra år är förmodligen *hen* såpass naturligt att använda att folk inte ens kommer reflektera över att det en gång var ett kontroversiellt och politiskt laddat ord.

7 Källförteckning

Borin, Lars. (2009) Om språkbanken. *Språkbanken*. Hämtad juli 12, 2015, från <http://spraakbanken.gu.se/swe/information>

Cederskog, Georg. (2012, 15 september). Det lilla ordet med den stora laddningen. *Dagens Nyheter*. Hämtat november 19, 2015 från: <http://www.dn.se/kultur-noje/det-lilla-ordet-med-den-stora-laddningen/>

Claeson, Elise. (2012, februari 14). Kritiker: ”Hen gör barn förvirrade”. *Dagens Nyheter*. Hämtad juli 12, 2015, från <http://www.dn.se/nyheter/sverige/kritiker-hen-gor-barn-forvirrade/>

Cullhed, Anders. (2012, februari 14). Åsa Maria Kraft: ”Självpornografi, Akt 1. Pastoral prosa”. *Dagens Nyheter*. Hämtad januari 20, 2016 från: <http://www.dn.se/dnbok/bokrecensioner/asa-maria-kraft-sjalvpornografi-akt-1-pastoral-prosa/>

Druker, Elina. (2012, mars 20). Oskyldig *hen*-berättelse fick igång debatten. *Svenska Dagbladet*. Hämtad juli 12, 2015, från http://www.svd.se/kultur/litteratur/lite-uppror-i-forsta-barnboken-om-hen_6935703.svd

Ederyd, Caisa. (2012, 8 mars). Question of the day - are you a him, her, or hen? *Vice*. Hämtat november 19, 2015 från: http://www.vice.com/en_uk/read/what-do-swedes-think-of-their-new-language-pronoun

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Wägnerud, Lena. (Red.). (2012). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad* (4., [rev.] uppl). Stockholm: Norstedts juridik.

Holmer, Louise. (2014). Jämställdhet i ordlistan? *Språkbruk* nr 3, 2014. Hämtad juli 12, 2015, från <http://www.sprakbruk.fi/index.php?mid=2&pid=13&aid=4254>

Kraft, Åsa Maria. (2012) *Självpornografi*. Albert Bonniers förlag.

Ledin, Per, Lyngfelt Benjamin. (2013) Olika *hen*-syn. Om bruket av *hen* i bloggar, tidningstexter och studentuppsatser. Ur *Språk och Stil*, NF 23, 2013. Hämtat mars 20, 2015 från http://www.svenska.gu.se/digitalAssets/1471/1471447_141_ledin-lyngfelt.pdf

Lundqvist, Jesper, Johansson, Bettina. (2012) *Kivi och Monsterhund*. Olika förlag.

Milles, Karin. (2013a) En öppning i en sluten ordklass? Den nya användningen av pronomenet *hen*. Ur *Språk & Stil* NF 23, 2013. Hämtad mars 20, 2015, från <http://www.researchgate.net/publication/264435894> En öppning i en sluten ordklass Den nya användningen av pronomenet hen

Milles, Karin. (2013b). *Hen* i Sverige och i Finland. *Språkbruk* nr 3, 2013. Hämtat november 19, 2015 från <http://www.sprakbruk.fi/index.php?mid=2&pid=13&aid=4131>

Olsson, Lova. (2012, 7 mars). Hen kan skapa otrygga barn, anser Maud Olofsson. *Svenska*

Dagbladet. Hämtat november 19, 2015 från <http://blog.svd.se/politikdirekt/2012/03/hen-kan-skapa-otrygga-barn-anser-maud-olofsson/>

Parkvall, Mikael. (2012, mars 16) ”Hen”-kulturer är inte mer jämställda. *Svenska Dagbladet*. Hämtad juli 12, 2015, från <http://www.svd.se/hen-kulturer-ar-inte-mer-jamstallda>

Skollag. (2010:800). Sveriges Riksdag. Hämtad november 15, 2015, från http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Skollag-2010800_sfs-2010-800/?bet=2010:800#K1

Skolverket. (2011). *Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011*. Hämtad november 15, 2015, från <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2705>

Slumptal. (u.å.) Hämtad från <http://gallerit.se/slumptal/>

Språkbanken. (2015). Göteborgs Universitet. www.spraakbanken.gu.se

Språkriktighetsboken. Svenska språknämnden (2005). (1. uppl.) Stockholm: Norstedts akademiska förlag.

Svensson, Anders. (2014, mars 17). Det största som hänt svenska pronomen på 400 år. *Dagens Nyheter*. Hämtad juli 12, 2015, från <http://www.dn.se/kultur-noje/spraket/det-storsta-som-hant-svenska-pronomen-pa-400-ar/>

Webbredaktören. (2014, augusti 25). Han använder man pronomenet hen? *Institutet för språk och folkminnen*. Hämtad juli 12, 2015, från <http://www.sprakochfolkminnen.se/sprak/sprakradgivning/aktuellt-sprakrad/granskade-rad/2014-04-30-hur-anvander-man-pronomenet-hen.html>

Bilaga

Teckenförklaring:

- (1) = könsöverskridande hen
- (2) = anonymiserande hen eller okänt kön
- (3) = indefinit hen
- (4) = generiskt hen
- (5) = meta-hen
- (6) = substantiverat hen
- (7) = övrigt/oklart
- (8) = henom
- (9) = henifiera

Finlandssvenska texter

...i en morgonsändning härstades och sa att hen (2) inte alls kände till författaren till boken hen (2) höll i handen.

Så kommer historien se ut, säger hen (2).

År 2014 kommer en person att anställas för uppsökande verksamhet hen (3) ska jobba ihop med ungdomsverstadens ledare.

Det finns så många värre saker att bli kallad än hen (5) ..., lilla gumman, exempelvis.

Varannan östnylänning uppger att hen (4) känner sig lycklig största delen av tiden.

...upp på nytt då Dagens Nyheters chefredaktör Gunilla Herlitz avrådde DN:s journalister att använda hen (5).

Redaktionsledningen förklarade sig med att hen (5) hakar upp läsningen och att det skulle kunna uppfattas som ett queerpolitiskt ställningstagande.

Få är det väl som går igenom hela livet med känslan av att hen (3) är helt perfekt?

Någon lunchgäst som visat upp sitt studiekort blir kanske arg om hen (3) märker att en annan lunchgäst inte behöver göra det, och anmäler restaurangen ifråga till FPA.

...för att hen (2) skall bli rik, utan för att hen (2) ska kunna få ut en produkt på marknaden.

PS Förresten, hur böjer man 'hen' (5)?

Hellre 'den' och 'det' än 'hen' (5).

Om någon tror att Robert Åsbacka denna gång skrivit en idyllisk småstadsskildring så misstar hen (3) sig.

...romantiken, då den forna hantverkaren placerades på den stjärnbeströdda hjältepedestal där hen (4) i dag samsas med stjärnor från såväl opera- som rockscenen.

Man ska ge den potentielle köparen plats att röra sig fritt utan att hen (4) behöver stanna upp.

Om samma person lever hela sitt vuxna liv på olika bidrag kostar hen (3) samhället en miljon euro under sin livstid.

En författare skämtar med sin stipendiumansökan och skriver till den ärevördiga statliga nämnden att hen (2) med sitt flitiga facebookande och kvittrande på Twitter fått en ansevärd mängd gillanden och omkvitter (retweets), varpå hen (2) drar slutsatsen att hen (2) är synnerligen förtjänt av ett större stipendium för nya skriftliga alster.

Jag nickade modstulet och uppgivet: sista gången som jag avslöjade ett skrivprojekt för någon, speciellt för hen (2)!

Den som inte har bakgrundskunskap kan inte heller filtrera den information hen (3) får fram genom att googla.

Visst kan det finnas olika inslag i att någon mår dåligt men nyckeln till alltihopa är ju att titta den unga i ögonen och se hur hen (4) mår.

Resultatet blir att en skrämmande stor skara förstår texten så att Yle delar deras (smått paranoida) åsikter om att hen (5) är ett ord som uppfunnits av maktlystna feminister i ett försök att utplåna allt som heter kön..

Därför skriver jag om olyckliga människor, i hopp om att läsaren ska förstå att hen (4) inte är allena.

Hon är en aktivist och gör filmer där skådespelaren själv avgör vem hen (4) vill vara med och vad hen (4) vill göra.

Samlingspartiets nya ordförande blir alltså också stadsminister, om hen (2) inte klåpar sig i de så kallade miniregeringsförhandlingarna, förstås.

Ju mer kosmopolitisk en människa upplever sig vara, desto dystrare är den bild hen (4) målar upp finländarnas vanor.

En bra ledare tar hand om dem och det hen (4) har haft ansvar för lite längre och skapar på det sättet en bro till framtiden.

Jag har antagit att de som är yngre automatiskt skulle anamma hen (5) och därför blev jag positivt överraskad när den svenska författaren Lena Andersson (född 1970) i en intervju på Hesaris kultursidor uppgav att hon inte diggar hen (5) som enligt hennes åsikt är fult.

Hen (2) brister alltid ut i ett euforiskt skri när hen (2) låter sin kropp möta ett nytt element.

En anställd som återgår till arbetet efter lång sjukskrivning upplever sig ofta som ensam, och hen (4) anser sig inte få tillräckligt med stöd av chefen.

Polisen förhörde en person på torsdagen, men det visade sig att hen (2) inte hade något med saken att göra.

I jämlikhetens namn ska hen (2) nog vara som hen (2) och hennes vän Pers fru som du känner hen (2) kör lika bra hens (2) bil som hen (2).

Jag pratar inte om hen (2) utan hen (2), som hen (2) bor med, Josefin!

De spelade in i bilen dit och hem, och tanken var att lyssnaren skulle känna att hen (4) satt i baksätet (från början hette den "I baksätet med Filip och Fredrik").

Nu får kunden själv var hen (4) hämtar ut sitt pass.

Kommer systemet att omtala maskulina substantiv som han (månen) och feminina som hon (klockan) att kompletteras så att man kan syfta på substantiv med dubbelgenus med hen (5)?

När de kommer hem med poliseskort från grillkiosken på fredag-kväll då hen (2) misshandlat den där som blev så irriterande?

Töyli finner störst nöje i sitt arbete då hon kan se hur glad kunden blir då hen (4) fått goda råd för att lösa ett problem.

Men kanske hen (5) fungerar bättre än hon/han och diverse omskrivningar i pluralis.

Så här kan man signalera jämställdhet utan att bestämma fokus: "Det är i samspelet med lärarna som eleven ska få möjlighet till det stöd hen (4) behöver, och möjligheter att utvecklas utifrån sina förutsättningar"

Personligen använder jag gärna ordet hen (5) men undrar om det sker på bekostnad av att begrepp som han och hon görs ännu mer smalspåriga och onyanserade om bara hen (5) får stå för individens mångfald?

I finska språket har hen (5) alltid funnits.

Gunilla Herlitz, tidningens chefredaktör, säger att DN inte vill gå i bräschen för hen (5) som fortfarande kan uppfattas som ett queerpolitiskt ställningstagande.

Fokus på innehållet förvrids inte därför att hen (5) används istället för en onödig upprepning av ordet "elev".

Det könsneutrala ordet hen (meta) väcker ingen större entusiasm.

Hens (2) blick var triumferande när hen (2) tillade: Om krig har det skrivits tusentals böcker.

Vi borde ju bedöma den enskilda individen utgående från hens (4) beteende, inte utgående från det språk hen (4) talar, den gud hen (4) tror på eller hudfärg, kön, sexuell läggning eller ögonens färg.

Man eller kanske hen (5) – hur sluta diskriminera i svenskan?

Är hen (5) något könlöst?

Dragartister har provat lyckan förut men hen (2) kan faktiskt sjunga.

Har hon eller han kompisar eller anhöriga, folk som hen (2) kan lita på eller be om hjälp om det behövs.

Flashback

Hoppas personen varit dum nog och gjort det mot all förmodan och att hen (2) aker dit.

Men om det nu är en person som blåser dig över internet så skulle jag tippa på att hen (3) känner till de vanligaste metoderna.

Anser snarare att det är värt att upplysa ts om dessa mobiler, då ts kanske ser fördelarna med dem samtidigt som hen (2) anser att kameran räcker gott och väl.

Du svarar att du gillar Sverige och svensk kultur, samt att heteronormen överlag är något du trivs i. Handläggaren frågar om du alltså inte tänker uppfostra ditt barn som en queer ”hen” (6), samt om du inte överväger att adoptera ett barn från Afrika för att väga upp det faktum att både du och din fru är etniska svenskar.

Om en person säger till mig att hen (3) är vegetarian eller vegan så är det inte mycket mer med det.

Det var en person som skrev tidigare i tråden att hen (2) hade suttit på ett café i 5 timmar och endast beställt två koppar kaffe.

Kan hen (2) köpa en extra väska, proppa den full med limpor och ta med som incheckat bagage, eller blir den lätt upptäckt av flygplatspersonal?

Som tur var stötte jag på en kompis där, så när hen (1) som nyligen slitit itu mitt hjärta kom tillbaks för att säga att jag minsann gärna fick träffa hennes vänner blev hon lite paff.

Det är ju just därför hen (5) har tillkommit som jag ser det – jämlikhet.

Jag säger inte att han ljuger, men hade jag varit väldigt packad samtidigt som jag ville ha kvar min flickvän/fru/pojkvän/man så hade nog även jag dragit till med liknande, och då kan den andre skylla på att hen (3) var jävligt full och trodde hen (3) var singel.

”försöker komma på om en kompis mamma är snygg genom att fråga henne ”är du kär i hen (7) ’elläh?”

Min enda kritik är att synonym till ”hen” (5) redan existerar, i form av ”denne”/”vederbörande”.

Men jag förstår inte poängen med att babbla om städer etc, när trådskaparen själv säger att hen (2) ska till Polen snart men utan att säga vart.

Om jag då ger hen (2) 100.000 utöver visumkostnaden kommer det nog vara ett problem ur vägen!

Av det jag hört av polare som tänkt samma tanke som du så går väl de flesta bankrutpt inom ett par år eller blir alkoholister,, som någon skrev tidigare fråga dig själv varför hen (1) som vill sälja till dig gör det,, kanppast så att han vill va snäll,, troligtvis går verksamheten kasst

Artikelförfattaren verkar inte begripa hur strafföreläggande fungerar, eftersom hen (2) skriver att det inte kan överklagas.

Ja vilken lojal polisman de har hittat som källa, jag tror inte ett dyft på den källan förrän hen (2) namnger sig.

Så långt har ”hen” (3), vem det nu kan vara, finns ju väldigt många att välja på för den som inte kan räkna, klarat sig utmärkt fast det utifrån framstår som polisen kunde hjälpt åklagaren ett riktigt starkt case om man bara gjort sitt jobb

Det Hull skriver är ju hens (1) egna fantasier vilket hen (1) också själv påpekar.

Det jag vet från en person jag känner som gjort självmordsförsök, flera gånger, är att hen (2) vill bli hittad och räddad, och att hen (2) har haft problem med misslyckanden och depressioner.

Då kan hen (2) ju roffa åt sig halva kontantinsatsen vid en bodelning.

Det vore bäst om hen (2) kunde lösa det utan Cannabis, men bara för att man tar en joint då och då.

INGEN och då menar jag INGEN är så DUM att hen (3) köper naturell smak.

Jag gillar inte vältränade kroppar, hen (2) är för gammal samt hen (2) har ett oattraktivt ansikte.

Alla människor har den fulla rätten att leva precis som hur hen (4) vill och jag står fast vid att om du leker med elden får du räkna med att du bränner dig.

Stackars hen (2) som tvingas stå ut med ditt gnäll varenda dag.

Nä, hen (2) är riktigt dålig, hoppas verkligen blåvitt köper henom (8) och ger henom (8) en hög lön.

Däremot så skrev ju hen (2) om brott som misshandel, hot och stöld.

Du kan ju med 0 % säkerhet påvisa Gud, att en ateist inte väljer att tro på något du inte kan definiera korrekt då Gud är immanent betyder snarare att hen (4) inte behöver förhålla sig alls till ditt fjantfoster.

Hade även viss PM-kontakt med en tidigare medlem här, hen (2) är borta nu och jag har inte en aning om vem det egentligen var.

Om jag till exempel tittar på en biofilm och hen (3) framför mig skymmer bioduken en del med sitt huvud får jag ett oroligt inre raseriutbrott, men jag säger ingenting.

Ändå tror jag att den stupfulle vet med sig vad hen (4) pratar om – om än minnet av det kanske inte är så långvarigt.

Jag hade valt en båt där det satt en person som representerar en lokal naturreligion då jag antar hen (3) haft kunskap om överlevnad.

När jag jobbade som skötare hade jag en riktigt läskig patient som klistrade sig fast vid just mig från första stund, hen (2) sa när hen (2) blev förflyttad att vi skulle träffas ”utanför väggarna”, men vad jag märkt blev det aldrig verklighet av uttalandet, men jag är fortfarande lite småskraj att hen (2) inte glömt bort mig...

Vet Allah vad hen (2) kommer att göra imorgon så kan hen (2) per definition inte förändra detta.

Ateistens val är dock mer ädelt då hen (4) inte sjunker till en nivå där hen (4) är villig att ge upp strävandet efter sanning och kunskap för att få sinnligt lugn och tillfredsställelse.

Du menar den etik där man får slå sin slav hur mycket man vill, bara hen (4) inte dör.

Jag börjar känna mig bekväm med att skriva ”hen” (5) istället för ”han” eller ”hon”.

Av ren nyfikenhet frågade jag en moderator på FB-chatten för ett tag sedan om min situation och hen (2) sa i princip att jag aldrig mer kommer få tillträde till Laidback.

Och vem fan är så dum att hen (3) lämnar in sina paket på ställen över disk, där det finns kameror?

nu kanske man kan tycka at tjag borde ha tagit det i pm med aktuell moderator, men då hen (2) inte hade vett nog att skriva under med sitt nick så är det hyfsat svårt.

Uppriktigt sagt vet jag inte om jag fått någon varning av hen (2).

Men nu om han missuppfattade det jag skrev, och jag förklarade för hen (2) senare.

Vad pippin anbelangar har hen (2) lämnat Flashback för gott vilket jag tycker är tragiskt, eftersom det är en av de som bidragit mest till forat.

Det finns två sorters män: Räddhågsna själar som står vid kanten och tar smulorna som blir över. Riktiga män som är tillräckligt mycket män för att ta för sig på dansgolvet. Tyvärr kan jag inte diskutera figurer som kallas hen (4) osv, detta är bortom min kompetens.

Jag är ingen osteolog, men om nån jag känner skulle ha 50kg benstomme mer än genomsnittet och den dessutom är mjuk som gele skulle jag nog rekommendera hen (3) att uppsöka läkare snarast.

Lyssnar man på en artist innan denna blir världskänd, så kan man oftast märka att hen (4) förändrar sitt sound.

Låter ju som både en man/kvinna när hen (2) sjunger, som Peter Jöback fast bättre, unikare.

Var föraren en hen (2) eller han?

Webbnyheter

Tidigare har jag fått intrycket att de som använder ”hen” (4) är tämligen få och att de användningarna knappast är stilistiskt neutrala.

Skribenter var Karin Milles, docent i svenska, Karin Salmson och Marie Tomicic, Olika förlag, och de ville genom artikeln lyfta den principiella diskussionen och lyfta fram barnboken Kivi & Monsterhund där huvudpersonen är en hen (6).

Madestam tror inte att synen på Miljöpartiet förändras av att de använder ”hen” (5) i sitt partiprogram.

På bokmässan gör två barnboksförlag en djupdykning i känslsvallet kring hen (5).

Treo tycker att livet är trist och orkar inte lyssna till Enis älsklingsmelodi som hen (1) förnöjt gnolar under diskandet.

Men röstsedlar har ju inget kön, så på valnatten är det förstås hen (4) som har röstat.

Makbalansen mellan filmskaparen och de människor som hen (2) vill berätta om är ett återkommande tema i en rad nya svenska filmer som tar avstamp i det dokumentära.

När det gäller hen (5) har jag tänkt ”Det där är så smart, det skulle jag vilja använda”.

Det blir allt svårare att ignorera reklamen, och den som påstår att hen (3) inte påverkas av reklamen bedrar sig själv.

Det gäller att besökaren är helt och hållet närvarande – annars löper hen (4) risken att ramas av en kula i huvudet.

I samband med debatten om ordet hen (5) som könsneutralt pronomen läste jag att Språkrådet anser att kasusböjning inte längre är aktuellt i svenska.

När deras framtidsmänniska går ut i köket följer skärmen efter, så hen (2) passar på att gå igenom sina mejl medan hen (2) tar en brödbit och kaffekopp.

Sedan barnsben har kvinnorna i filmen matats av idén att en människas status ökar ju ljusare hudfärg hen (4) har.

Svenskt hen (5) ingenting för norrmän?

Om läsaren tycker att jag hårdrar bör hen (4) betänka att Syrien under pågående inbördeskrig valts in i två viktiga FN-organ, bland dem Unesco som arbetar med frågor som berör kultur, utbildning – och mänskliga rättigheter

Den som lär sig ett nytt jobb kan utveckla det vidare, vilket underlättas om hen (3) inte från början inte är som klippt och skuren för rollen.

Man benämner ofta att hen (3) har en mamma men att den ”riktiga” mamman tvingades lämna ifrån sig sitt barn av olika anledning.

Jag skrev att hen (5) är ett nervöst påfund av feministfascistiska medier som försöker påtvinga vanligt folk sitt eget PK-nervösa språkbruk

Kanske tror vi inte att barnen är redo för en hen (6) av kött och blod än.

Att säga ”hen” (5) till barn gör dem förvirrade.

LÄS OCKSÅ Frankrike har blivit zlatanerat Att byta ut hon och han mot hen (5) har gett upphov till verbet henifiera (9) och ogooglebart betecknar sådant det inte går att få svar på vid sökning på nätet.

Min egen erfarenhet är att oantastlighet aldrig erbjuds av motståndaren, vad hen (4) än säger sig förvänta sig av dig.

Ikädd solglasögon ser hen (1) ut som en ung soulpastor, inte som en 46-årig irländsk kvinna.

”Was der Bürger nicht weiß, macht ihn nicht heiß” (Det medborgaren inte vet blir hen (4) inte upphetsad av) skriver kolumnisten Sascha Lobo i Der Spiegel (på tyska).

Men i takt med att hen (2) sakta men säkert valde att leva öppet med sin könsidentitet – först på vissa klubbar, sedan på konserter, sedan då och då på stan – har namnet blivit viktigare

Folk som är benhårt för jämställdhet kan ha svårt att skriva den (för att inte tala om hen (5)) istället för han, när de syftar på en okänd person.

Samtal med Jesper Lundqvists som skrev årets hen-bok (5) Kivi och monsterhund och Nasim Aghili, chefredaktör på tidsskriften FUL där hen (5) används sedan starten 2007.

En del vill ju använda hen (5) för att undvika orden han och hon: här kan hen (5) verkligen behövas.

De är guds soldater, ovetande om att hen (1) har glömt dem för länge sen.

Meddelandet föranledde en förälder att fråga på Hägersten – Liljeholmens stadsdelsförvaltning om ”hen” (5) hade införts på förskolorna.

I dessa fall ska Försäkringskassan jämföra vad personen skulle ha tjänat i sitt arbete som hen (3) hade haft om hen (3) inte hade drabbats av en arbetsskada, med de inkomster som hen (3) har i sitt nya arbete.

Först när arbetet med ”Pojkanten” var i full gång förstod hen (2) att det inte alls var sant.

Språktidningen om hur transpersoner använder hen (5) Språkrådets rekommendationer om hen (5) Hen (5) upplevs inte som neutralt – än.

Sju dagar låter kanske inte så mycket men då måste man komma ihåg att det faktiskt enligt sägnen var precis så lång tid det tog för Gud att skapa världen, och då lyckades hen (1) till och med klämma in en vilodag.

Men det nummer som fick i särklass mest reaktioner var det där man bytte ut alla ”han” och ”hon” mot ”hen” (5) (utom i citaten).

Det är ju etiketsbrott vi vill glo på, någon som skruvar sig för att hen (3) är så kissnödig eller närbilder på diplomater från diktaturstater som är inbjudna.

De flesta tycker att varje individ – man och kvinna – har rätt att själv bestämma över sin kropp, sina livsval, sin sexualitet och hur hen (3) ska se ut och vara.

Elise Claeson – mot hen (5): ... det här visar att könsneutrala ord inte förändrar något.

Jag skulle inte bli kränkt av att bli kallad hen (5).

George: Är inte ”hen” (5) en typ av ord-burka; ett försök att dölja ett kön, men som tvärtom bara drar uppmärksamheten till sig, till att det är ett kön man försöker dölja.

Gunnlaugur Egilssons dramatiskt gestikulerande häxa Madge framstår som en ganska modern trollpacka när hen (1) lite anarkistiskt sår split i äktenskapslyckan.

Jag vet många som säger att det skulle till exempel ”plocka” den som kallar dem hen (5).

Den språkvårdare som försöker fokusera enbart på de kommunikativa aspekterna av hen (5), och bortse från ideologisk laddning, får lika stora problem som en gång Adolf Noreen.

Debattartikeln om hen (5) i SvD den 21 januari fick snabbt många hundra kommentarer, de flesta ilsket kritiska.

Anette Skåhlberg har genom åren gett ut hela 17 barnböcker (i år kommer åtta till), men ”Känn med hen” (5) är troligen den som har gått fortast att skriva.

I vilka situationer passar ordet hen (5)?

I förlagets reklamtexter har Michael Mortimer berättat att hen (1) tröttnat på att skriva lutheranska, allvarliga romaner om orättvisor och om språkets betydelse.

Hade någon för tio år sedan skissat på en sådan utveckling hade hen (3) blivit utskrattad.

Nog vill man väl hellre att ens barn söker lyckan på ett område där hen (3) har talang?

Att även den som säljer kaffet omfattas av en grundläggande idé om varför hen (4) står där.

Tabellförteckning

<i>Tabell 1. Finlandssvenska texter</i>	19
<i>Tabell 2. Flashback</i>	19
<i>Tabell 3. Webbnyheter</i>	19
<i>Tabell 4. Översiktligt resultat</i>	20
<i>Tabell 5. Finlandssvenska texter</i>	22
<i>Tabell 6. Flashback</i>	24
<i>Tabell 7. Webbnyheter</i>	27